

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

2012

Martina Nemčíková

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Historie knihovny města Radnice

Plzeň 2012

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra filozofie

Studijní program Humanitní studia

Studijní obor Humanistika

Bakalářská práce

Historie knihovny města Radnice

Martina Nemčíková

Vedoucí práce: PhDr. Dagmar Svatková

Katedra filozofie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Konzultant: Alena Kratochvílová

Vedoucí Městské knihovny v Radnicích

Plzeň 2012

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Zároveň děkuji PhDr. Dagmar Svatkové za vedení při zpracovávání práce a Aleně Kratochvílové za umožnění přístupu k obohacujícím informacím a za věnovaný čas.

Plzeň, duben 2012

.....

Obsah:

1 Úvod	6
2 Vznik a vývoj veřejných knihoven v České republice	8
3 Historie města Radnice. Radnicko a kulturní život. Česká Čtenářská společnost a historie knihovny	11
3.1 Historie města Radnice.....	11
3.2 Radnicko a jeho kulturní život	13
3.3 Česká čtenářská společnost radnická a historie knihovny města Radnice	15
4 Současná knihovna Radnice	21
4.1 Základní informace o knihovně.....	21
4.2 Služby knihovny pro veřejnost.....	23
4.3 Významné akce knihovny	25
4.3.1 Týden knihoven	27
4.3.2 Noc s Andersenem.....	28
4.3.3 Březen měsíc čtenářů.....	30
4.4 Knihovní fond.....	30
4.4.1 Způsoby získávání knihovního fondu.....	30
4.4.2 Příjem dokumentů do knihovny	32
4.4.3 Přírůstkový a úbytkový seznam.....	33
4.4.4 Revize knihovního fondu.....	35
4.4.5 Katalog knihovny.....	36
4.5 Uživatelé knihovny.....	37

5 Stavění knihovního fondu. Uspořádání knihovního fondu v knihovně města Radnice. Výpůjčky a jejich následná statistika	40
5.1 Stavění knihovního fondu	40
5.2 Uspořádání knihovního fondu v Městské knihovně Radnice.....	41
5.3 Výpůjčky knihovního fondu.....	43
5.3.1 Statistika výpůjček knihovního fondu od roku 2000 až do roku 2011	44
6 Závěr.....	48
7 Seznam literatury	50
8 Resumé	52
9 Přílohy	53

1 Úvod

V letošním roce, tj. v roce 2012, se může Městská knihovna v Radnicích pyšnit 194. výročím od svého založení. Byla založena v roce 1818, Antonínem Jaroslavem Puchmajerem, který byl zároveň zakladatelem první České čtenářské společnosti v tamním městě. Historie knihovny ani její současná funkce a činnost nebyly ve velké míře analyzovány žádným studentem filozofické ani jiné fakulty. Výjimkou je ovšem diplomová práce, jejíž autorkou je studentka Bc. Andrea Bradová, tato práce nese název: *Místní lidové knihovny okresu Rokycany: počátky, vývoj, trendy v dobrovolném knihovnictví na Rokycansku*. V této diplomové práci, která je umístěna ve Studijní a vědecké knihovně v Plzni, se zabývala prvopočátky Městské knihovny v Radnicích, kde se zaměřovala především na první Českou čtenářskou společnost, zde na Radnicku.

Tématem mé bakalářské práce je Historie knihovny města Radnice. Cílem této bakalářské práce je popsat jak její historii, tak i současné funkce a činnosti Městské knihovny v Radnicích. Dalším z úkolů práce je zhodnocení činnosti knihovny, a to od jejího vzniku až po současnost, dále jde o zhodnocení významu knihovny pro veřejnost a její využití pro společnost. K historii této knihovny neodmyslitelně patří také již výše zmíněná Česká čtenářská společnost, ale i popis historie jak města Radnice, tak i knihovny. Vše je v práci náležitě popsáno v jednotlivých oddílech.

Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. První část práce je zaměřena na historickou část. V první kapitole je stručně popsán vznik a vývoj veřejných knihoven v České republice. Ve druhé kapitole je pozornost věnována historii města Radnice a jeho kulturnímu vyžití v dobách minulých, v neposlední řadě je ve druhé kapitole rovněž zahrnuta stručná historie první České čtenářské společnosti a historie Městské knihovny v Radnicích.

Druhý oddíl je z větší části zaměřen na knihovnu v Radnicích, a to v současnosti. Jsou zde popsány základní informace o knihovně, o její činnosti a službách, které jsou nezbytně nutné pro její fungování. Dále je v práci pozornost věnována významným akcím knihovny, které jsou mezi místními občany velmi vítané. Dalším stěžejním bodem, o kterém se v práci zmiňují a který zajišťuje zdravý chod současné knihovny, je počet registrovaných čtenářů a návštěvníků knihovny. V poslední kapitole tohoto textu jde o nejzávažnější problematiku knihovny, a tou je stavění knihovního fondu, jeho rozdělení v knihovně a statistika výpůjček za určená léta.

2 Vznik a vývoj veřejných knihoven v České republice

Vznik prvních veřejných knihoven v České republice spadá do období (českého) národního obrození, tedy zhruba do počátku devatenáctého století. Národní obrození bylo charakteristické tím, že jeho přívrženci, obrozenci, chtěli znovu obnovit český jazyk a navrátit mu jeho vážnost. Do té doby byly knihy vydávány spíše v německém jazyce, který byl v Čechách jazykem oficiálním.

Veřejné knihovny později plnily funkci obecních knihoven, které byly zakládány až po roce 1817. „Základy našeho veřejného knihovnictví nacházíme zejména v rámci školních knihoven a knihoven čtenářských spolků a společností.“¹ Dále byly provozovány školní knihovny, provoz těchto knihoven byl ve značné míře omezován státními a církevními úřady.

„Prvními knihovnami, které se staly základem dalšího rozvoje veřejného lidového knihovnictví, byly knihovny školní. Na některých školách se začaly objevovat malé sbírky knih, již na konci 18. století a počátku 19. století.“² Školní knihovny sloužily spíše k doplňování znalostí učitelů.

V roce 1816 bylo studijní komisí nařízeno zřizování knihoven na gymnáziích. Se zakládáním veřejných lidových knihoven souvisel tzv. hradecký plán, který vznikl v roce 1820, díky biskupské konzistoři v Hradci Králové. „Předpokládal zakládání obvodních knihoven ve školních okresech při vikariátních úřadech. Knihovny byly však opět určeny pro učitele a jejich pomocníky.“³ Provoz a veškerou činnost knihovny stále kontrolovaly státní a církevní úřady, které měly v této době téměř neomezenou moc.

---

¹ ŠINDELÁŘ, Karel. *Dějiny knihoven v českých zemích do roku 1918*. Praha, SPN : 1989. s. 80

² ŠINDELÁŘ, Karel. *Dějiny knihoven v českých zemích do roku 1918*. Praha, SPN : 1989. s. 80

³ CEJPEK, Jiří. *Dějiny knihoven a knihovnictví v českých zemích a vybrané kapitoly z obecných dějin*. Praha : Karolinum, 1995. s. 135

Vývoj školních knihoven lze sledovat od 19. století, mezi tyto knihovny, které vznikaly jako první, patří knihovna školy v Týništi nad Orlicí, v Nových Dvorech a Velvarech. Díky guberiálnímu dekretu z roku 1838, který měl zajistit rozšiřování knihoven při školách, pokračoval vývoj těchto knihoven závratnou rychlostí. „Význam pro rozvoj veřejného knihovnictví měly školní knihovny sloužící i dospělým čtenářům, a to zejména v místech, kde úřady nechtěly povolit založení obecní knihovny.“⁴ Veřejné knihovny se rozvíjely i mimo školní zařízení.

Další etapu postupného vývoje veřejných lidových knihoven představovaly knihovny, které byly zakládány českými čtenářskými společnostmi. Historie počátku spolků sahá až do druhé poloviny 18. století, první spolky byly převážně německé. Roku 1785 byla v Brně založena čtenářská společnost, její hlavní náplní byla četba francouzské a německé literatury, zejména té zábavné. Ve větším rozsahu začaly české čtenářské společnosti vznikat až v první polovině 19. století.

„První známá čtenářská společnost vznikla v roce 1818 v Radnicích, zásluhou tamního faráře, básníka Antonína Jaroslava Puchmajera (1769 - 1820).“⁵ Působení čtenářské společnosti v Radnicích je spojeno se vznikem knihovny města Radnice. Byla to první společnost, která byla úředně potvrzená, zahrnovala okolo 40 členů. Tato čtenářská Společnost chtěla čtením českých knih a textů docílit toho, aby se čeština zdokonalila a její úroveň se pozdvihla. „Společenská knihovna, v jejímž základě byla i sbírka Puchmajerových českých knih, obsahovala nejdříve 365 svazků. Tento počet se ve druhé polovině třicátých let 19. století pronikavě snižoval, zřejmě v důsledku nevracení vypůjčených knih a nízké akvizice.“⁶ Takový stav knihovny ovlivnil změny ve spolku, konkrétně v jeho vedení. Kolem roku 1843 začala společnost opět aktivně pracovat a působila až do 20. století.

---

⁴ ŠINDELÁŘ, Karel. *Dějiny knihoven v českých zemích do roku 1918*. Praha, SPN : 1989. s. 83

⁵ CEJPEK, Jiří. *Dějiny knihoven a knihovnictví v českých zemích a vybrané kapitoly z obecných dějin*. Praha : Karolinum, 1995. s.135

⁶ ŠINDELÁŘ, Karel. *Dějiny knihoven v českých zemích do roku 1918*. Praha, SPN : 1989. s. 84

„Lze tedy konstatovat, že Česká čtenářská společnost radnická, přejmenovaná po roce 1868 na Čtenářský spolek Puchmír, žila 129 let.“⁷

Obecní a městské knihovny se začínají ve velké míře objevovat ve třicátých letech 19. století. V době národního hnutí představují nejvyšší formu veřejného lidového knihovnictví. Mohutný rozkvět obecních veřejných knihoven proběhl ve čtyřicátých letech 19. století. Obecní knihovny se snažily získat podporu u městských zastupitelstev, aby měly lepší postavení, pravomoce a funkci. Rozmach veřejných lidových knihoven se nezastavil ani ve druhé polovině 19. století. Knihovny se staly lépe dostupné pro širokou veřejnost.

Docházelo k rozšiřování knihoven veřejných, školních knihoven, čtenářských spolků, ale i knihovnických jednot. Rozšiřovaly se knihovny v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Na konci 19. století bylo spočteno na 267 knihoven, které byly spravované obcemi a okresy, nebo zemskými orgány. „Je dost paradoxní, že ústřední lidovou knihovnu dostalo hlavní město Praha až v roce 1891. Bylo to nepochybně způsobeno tím, že v Praze působila řada knihoven spolkových i velkých ústředních odborných a vědeckých.“⁸ Na počátku 20. století byl počet veřejných knihoven v okresní správě 465.

---

⁷ *Jeden jazyk naše heslo bud' I. : Antonín Puchmajer.* Vydal Spolek divadelních ochotníků v Radnicích a Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje v roce 2001. s. 113

⁸ CEJPEK, Jiří. *Dějiny knihoven a knihovnictví v českých zemích a vybrané kapitoly z (Karel, 1989) obecných dějin.* Praha : Karolinum, 1995. s. 137

3 Historie města Radnice. Radnicko a kulturní život. Česká Čtenářská společnost a historie knihovny

3.1 Historie města Radnice

„Radnice jsou starou střediskovou obcí. První listiny týkající se Radnic jsou zachovány v archívu třeboňském. Jedna z nich, datována v Praze 6. 6. 1336, uvádí, že král Jan Lucemburský prodal Petru z Rožmberka hrad Zbiroh, ves Týček, městečko Mýto, půl vsi Újezda a městečko Radnice za 1214 kop. Název oppidum, jak jsou Radnice v listině jmenovány, svědčí o prastarém původu obce. Po Rožmbercích mají Radnice dodnes ve znaku červenou pětulistou růži v bílém poli.“⁹ V roce 1418 nabylo město právního postavení, které mu bylo přiděleno Oldřichem z Rožmberka. Od roku 1429 byly Radnice ve vlastnictví Kunáta Kaplíře ze Sulevic a Václava Hájka z Hodonětína.

Město Radnice vlastnil také rod Šternberků, konkrétně od roku 1478. V roce 1507 přešlo pod područí Pešíků z Komárova a od roku 1570 se jeho vlastníky stali Černínové z Chudenic. Radnice byly v roce 1570 Maxmiliánem II. povýšeny z městečka na město. V období po bitvě na Bílé hoře, roku 1620 byly Radnice Černínům zabaveny a posléze byly prodány Janu z Klenové, který se zaangažoval o obnovu jejich výsad. V období třicetileté války byly mnohokrát vypleněny. Za dob, kdy Radnice patřily vrchnosti Malovců z Malovic a pánů z Bubna a Litic, vznikaly mezi pány a občany nebo poddanými značné spory.

Od roku 1758 byly Radnice ve vlastnictví Jana Nepomuka ze Šternberka, ten je získal veřejnou dražbou od hraběte z Bubna. Během vlády Jana Nepomuka hostily Radnice četné vojenské oddíly. Počátkem roku 1790 se stal majitelem radnického panství Jáchym ze Šternberka, který si na Březině, to je cca. 7 km od Radnic, nechal vystavět zámek, na kterém pobýval. Po smrti Jáchyma ze Štenberku zdědil radnické panství jeho bratr Kašpar. V letech 1806 – 1820 pobýval v Radnicích zakladatel české

---

⁹ KROC, Jan. *400 let Radnic*. Městské muzeum Radnice : 1970. s. 5

Čtenářské společnosti Antonín Jaroslav Puchmajer. K uchování jeho památky a odkazu byla místní fara opatřena pamětní deskou.¹⁰ Hrabě Kašpar byl velmi vzdělaný, zajímal se o přírodovědu, hlavně o botaniku a paleontologii. Spolu se svým bratrancem se podílel na založení Národního muzea v Praze.

„V době vlády Josefa II. se staly Radnice municipálním městem a sídlem magistrátu, který vykonával správní a soudní pravomoc. Úřadování u obce bylo tehdy převážně německé. Jen s občany, kteří německy neuměli, byly sepisovány české zápisy.“¹¹ V roce 1850 byl magistrát zrušen, Radnice poté spadly pod rokycanskou samosprávu. V této době občané přestávají platit vrchnosti a tím končí jejich závislost na vlastních radnického panství.

„V prvních válečných letech vzbudily Radnice v celém národě pozornost tzv. radnickou aférou. Obecní zastupitelstvo bylo rozpuštěno, soudně vyšetřováno a 13 členů se starostou Karlem Pikem vězněno od 22. prosince 1914 do 9. února 1915. Všichni byli nařčeni ze zločinu urážky Jeho Veličenstva císaře, spáchaného tím, že se vědomě a úmyslně nezúčastnili slavností, pořádaných 18. srpna 1914. Místo starosty byl jmenován vládní komisař.“¹² První světová válka si vyžádala spoustu obětí i z řad radnických obyvatel. Po válce se Radnice zotavily velmi rychle a začala se zde prosazovat a fungovat taková odvětví jako například podnikatelství a stavebnictví.

V roce 1939, tedy na počátku druhé světové války, vpadli do Radnic první němečtí vojáci, odvlékají občany židovské příslušnosti do koncentračních táborů, lidé denně z rozhlasu slychají o popravách

---

¹⁰ Viz. příloha č. 1

¹¹ KROC, Jan. *400 let Radnic*. Městské muzeum Radnice : 1970. s. 6

¹² KROC, Jan. *400 let Radnic*. Městské muzeum Radnice : 1970. s. 6 - 7

českých vlastenců. Dne 10. května 1945 vstoupili do Radnic vojáci Rudé armády. Občané je vítali s jásotem a nadšením. Po osvobození bylo město spravováno národním výborem.

Kvetl zde i bohatý spolkový život. Po vzniku české Čtenářské společnosti zde začal působit spolek Ochoťnického divadla, který vznikl jako odvětví Společnosti, spolek je užívaný dodnes. Dále se prosazuje tělovýchovný spolek Sokol, také různé orchestry a pěvecké spolky, z dalších můžeme jmenovat například spolek Orel a ostrostřelectví. „Město Radnice se stalo zvláště v minulém století, a to hlavně rozvojem průmyslu a těžby nerostného bohatství – obchodním a kulturním centrem severního Rokycanska. Proto i dějiny tohoto období, ať už se jedná o dějiny průmyslu, kultury nebo dělnického hnutí (místem jeho zrodu je právě Radnicko) jsou bohatší, neboť celá oblast Radnicka žije horečnatým tempem.“¹³

3.2 Radnicko a jeho kulturní život

„Spolkový život, zvláště v dřívějších dobách, byl na výši. Počet spolků vzhledem k počtu obyvatelstva pak překvapující, neboť tu bývalo až 50 spolků, takže na jeden připadalo 50 obyvatelů.“¹⁴ Některé ze spolků, které působily v Radnicích, v tomto období, byly považovány za vůbec nejstarší na celém území Čech. Čtenářská společnost, je považována za jedno z nejstarších spolkových seskupení. Jako druhý nejstarší spolek v Radnicích, bývá označován Spolek ochotnických divadelníků, který zde v roce 1850 vznikl, a to jako odvětví Společnosti (Čtenářské společnosti). Radnické i okolní obyvatelstvo zůstalo svému divadlu věrné i do dnešních dob. Dalším spolkem, který vznikl v roce 1870 a měl zde velké zastání, byla tělocvičná jednota Sokol. Patří mezi nejstarší sokolské jednoty vůbec.

---

¹³ KROC, Jan. *400 let Radnic*. Městské muzeum Radnice : 1970. s. 20

¹⁴ HEJNÝ, Václav. *Monografie Radnicka*. Příbram : 1948. s. 47

„Sokol v Radnicích patřil vždy a dosud patří mezi spolky, které se starají o kulturní růst našeho města. Pětina obyvatelstva v městě je sokolská.“¹⁵ V blízkém okolí jsou další sokolské jednoty, a to jednoty v Břasích, ve Stupně, Vejvanově, Újezdě u Svatého Kříže a Liblíně. Mezi další spolky, které v Radnicích vznikly, patřila i Řemeslnicko – živnostenská beseda, založena byla v roce 1873. „Byla jakýmsi střediskem řemeslníků a obchodníků z celého radnického okolí. Poskytovala podpory chudým a nemocným členům, zemřelým pak bylo vypláceno pohřebné. Podporovala kulturní podnikání v obci.“¹⁶ Dalším spolkem, vzniklým v roce 1921, byl tělovýchovný spolek Junák, který se staral o výchovu mládeže, snažil se v nich probudit lásku k přírodě a učil je samostatnosti. Rovněž i v obci Břasy (část Vranov) začal působit spolek Junák.

„V roce 1936 se ve zdejší městě ustavila Vlastenecko – dobročinná obec baráčníků ‚Kozina‘ a v roce 1937 druhý spolek podobný s názvem Vlastenecko – dobročinná samostatná obec baráčníků ‚Puchmajer‘. Oba tyto spolky mají svá poslání v zachování starých zvyků, obyčejů – konají zasedání tak, jak to konávali naši předkové.“¹⁷ Ze zisků, kterých se jim dostane z různých slavností, finančně vypomáhají zdejším chudým obcím a přispívají na dobročinné účely.

Spolek, který se podílel na rozvoji kulturního života v Radnicích, byl spolek hasičsko – sokolský. V roce 1884 se přeměnil na Sbor dobrovolných hasičů. Dále to byl Svaz lidových hudebníků, Recitační kolektiv mladých sociálních demokratů, který je platným kulturním prvkem dodnes.

---

¹⁵ HEJNÝ, Václav. *Monografie Radnicka*. Příbram : 1948. s.48

¹⁶ HEJNÝ, Václav. *Monografie Radnicka*. Příbram : 1948. s.48

¹⁷ HEJNÝ, Václav. *Monografie Radnicka*. Příbram : 1948. s.49

3.3 Česká čtenářská společnost radnická a historie knihovny města Radnice

V době národního obrození se začaly tvořit rozmanité druhy čtenářských společností. První čtenářská společnost, která v roce 1785 vznikla v Brně, byla zaměřená na čtení francouzské a německé literatury, zejména zábavné. Čeština nebyla hlavním jazykem, avšak přívrženci národního obrození se snažili o její obnovu. První známou českou čtenářskou společností byla Společnost založená v roce 1818 v Radnicích. Byla to první, úředně povolená, čtenářská společnost na území Rokycanska. Doslovné znění zahajovací řeči, napsané samotným Puchmajerem, je uloženo v archivu Čtenářské společnosti Puchmír.

„Radnice měly pro její založení neobyčejně příznivé podmínky a není proto náhodou, že první čtenářská společnost vznikla právě zde.“¹⁸ Radnické panství náleželo rodu Šternberků. Jáchym ze Šternberka, který byl velmi vzdělaný a kulturní, si nechal na Březině, tj. cca 7 km od Radnic, vystavět zámek, ve kterém po jeho smrti pobýval jeho bratr Kašpar. Byl také nesmírně vzdělaný, ba i více než jeho bratr. Exceloval v přírodovědeckých znalostech, činil bohaté objevy v oblasti paleontologie a botaniky, svými sbírkami přispěl k založení Národního muzea v Praze, Kašpar ze Šternberka byl a je považován za jeho spoluzakladatele.

Česká čtenářská společnost radnická byla založena farářem Antonínem Jaroslavem Puchmajerem¹⁹, který v Radnicích pobýval v letech 1806 – 1820. „Do Radnic přišel na přímlovu Josefa Dobrovského a přičiněním Jáchyma ze Šternberka. S hrabětem Kašparem se velmi sblížil – měl na tom velký podíl jeho zájem o přírodopis.“²⁰ Puchmajer pomohl Kašparovi přeložit do češtiny jeho dílo *Pojednání o bylinkářství v Čechách*. Radnické faře se

---

¹⁸ SUCHÁ, Pavla. *Čtenářská společnost v Radnicích 1818 – 1968*. Okresní knihovna v Rokycanech : 1968. s. 2

¹⁹ Viz. příloha č. 2

²⁰ SUCHÁ, Pavla. *Čtenářská společnost v Radnicích 1818 – 1968*. Okresní knihovna v Rokycanech : 1968. s. 2

dostávalo častých návštěv bratří Jana a Vojtěcha Nejedlých, Šebestiána Hněvkovského,

Vojtěcha Sedláčka, Josefa Dobrovského, důchodního Stockara. Vojtěch Sedláček byl spolupracovníkem Antonína Jaroslava Puchmajera a Vojtěcha Nejedlého.

„Po přípravných pracích svolal Puchmajer na leden 1818 schůzku představitelů inteligence a měšťanstva města Radnic, vyložil přítomným své záměry a vyzval je k podpoře této společnosti a vstupu do ní. Puchmajer jako kněz dovedl mluvit velmi sugestivně a lehce získával posluchače pro své myšlenky – a to se mu podařilo i v tomto případě. Dne 11. ledna psal o této schůzce dopis Sedláčkovi z Plzně, v němž uvádí, že do České čtenářské společnosti se přihlásili 24 obyvatelé.“²¹ V *Dějínách české čtenářské společnosti v Radnicích* je uvedeno 28 členů.²² Po týdnu od odeslání, tj. 18. 1. 1818, se konala první schůzka spolku, kde se objasňoval jeho cíl a celková organizace.

Oficiálně byla činnost České čtenářské společnosti zahájena 28. 9. 1818 o radnické pouti, kam přijelo mnoho lidí ze sousedního okolí. Na slavnostní ceremoniál se přijel podívat i obdivovatel Společnosti hrabě Kašpar, který byl v té době majitelem radnického panství. Odpoledne, po slavnostním průvodu cechů a spolků městem, se konala schůzka Společnosti, která již měla 40 členů.

---

²¹ *Jeden jazyk naše heslo buď I. : Antonín Puchmajer*. Vydal Spolek divadelních ochotníků v Radnicích a Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje v roce 2001. s.110

²² Byli to: A. J. Puchmajer, farář místní; Antonín Keller, kaplan místní; Václav Pauk, direktor radnický; Jan Koch, horní mistr panství Liblínského; Václav Kruh, purkmistr; Ján Barial, kancléřský; Josef Růžička, radní města Radnice; Jan Henner, reprezentant městský; Jan Sýkora, reprezentant městský; Václav Růžička, školní dohlížitel; Václav Mečír, kupec a hejtman od Střelské kumpanye; Antonín Onásek, pachtíř panského pivovaru; Václav Vejvoda, mistr zámečnický; Jan Švandrlík, ranhojič; Jakub Macan, mistr bednářský; Ján Hrubý, mistr truhlářský; Antonín Maurek, mistr ševcovský; Leopold Ungrucht, mistr pekařský; Hynek Knotek, mistr ševcovský; Tadyáš Růžička, mistr mydlářský; František Chvátal, mistr řeznický; Dominik Martínek, měšťan a gruntovník Radnický; Martin Černý, kancelista městský; František Šafránek, pachtíř obecné rathauské hospody; František Kintner, mistr koželužský; Václav Bernardín, mistr kloboučnický, mladší; Martin Macan, mistr bednářský; Ferdinand Bekr, mistr ševcovský. Převzato z Karel, Václav: *Dějiny české čtenářské společnosti v Radnicích*. s 9 - 10 (archivní zdroj)

Společně s Puchmajerem sepsal místopředseda Pauk stanovy spolku, které byly psány německy a měly celkem 14 článků. V prvním článku stanov je uveden profil Společnosti: „Cíl této čtenářské společnosti není jen vědecký – totiž rozšiřováním dobrých a užitečných knih českou řeč posílit, též ve středních a lidových vrstvách na místech, kde se dosud národní jazyk uchoval, rozšiřovat prospěšné znalosti – ale přednostně působit na výchovu mládeže, a to tím, že u rodičů vzbudíme chuť ke čtení. Tím dosáhneme správného chápání předností školní docházky dětí a dostanou se rodičům do rukou pomůcky, které jim umožní i mimo školu pokračovat ve výchově a vzdělání svých dětí urychlovat.“²³

Puchmajer vypracoval návrh knihovních poplatků pro členy i nečleny Společnosti. Zápisné činilo 2 zlaté a za každý týden 1 český. Díky tomuto návrhu byl vstup do Společnosti umožněn i méně majetným občanům. Dále Puchmajer navrhoval, jak by se měli lidé při půjčování a čtení knih chovat. Zavedl specifický systém výpůjček, navrhl řád knihovny. Vždy se dala půjčit pouze jedna kniha a jméno toho, kdo si knihu půjčil, se zapsalo do speciálního sešitu a při vrácení titulu se vždy podtrhlo. Knihy se nesměly nijak poškodit, pokud se tak stalo a kniha byla vrácena poškozená, musel se zaplatit poplatek, a to ve výši poloviny původní ceny knihy, pokud se kniha ztratila, platila se plná cena. Pokud se kniha nevrátila zpět do rukou knihovníka a čtenář ji půjčil dále někomu jinému, musel čtenář, který si ji vypůjčil, zaplatit pokutu. Knihy si mohli půjčovat i ti lidé, kteří nebyli členy Společnosti, ale museli za ni zaplatit 2 krejcarey za každý den.

Knihovna v Radnicích vznikla zásluhou čtenářského spolku. „Před smrtí svojí odkázal Puchmajer Čtenářské společnosti všecky své české knihy, tak že knihovna vzrostla na 365 svazků.“²⁴ Po smrti Puchmajera (1820) činnost spolku ochabla. Další ránu spolek utrpěl při smrti knihovníka Jana Hennera. Po jeho smrti fungování knihovny převzal farář Jäger, který ale nebyl příznivcem spolku. Knihovnu řídil ze své fary, kde byly knihy

---

²³ SUCHÁ, Pavla. *Čtenářská společnost v Radnicích 1818 – 1968*. Okresní knihovna v Rokycanech : 1968. s. 8

²⁴ HYLÁK, Josef. *Kronika města Radnic*. s. 221

půjčovány i nečlenům spolku. Nevedly se žádné záznamy o výpůjčkách, o knihovnu se nikdo nestaral a roku 1835 klesl počet svazků na 14. Postupně ubývalo i členů Společnosti. Úpadek Společnosti se dotkl dvou členů, jmenovitě Václava Heřmánka a Františka Svobody, kteří se vydali ke Kašparovi Šternberkovi s prosbou o záchranu spolku, ten jim daroval 96 knih.

Roku 1840 byla knihovna umístěna v nové škole, ujal se jí kaplan Just, který se o ni staral lépe, než jeho předchůdci. Základ knihovny tvořily knihy, které byly považovány za ztracené, ale byly do knihovny znovu navraceny. „Z tohoto období se zachovalo *‘Poznámenání knih české čtenářské společnosti radnické patřících’*, tedy jakýsi katalog.“²⁵ V seznamu bylo uvedeno 127 titulů, později do něj bylo připsáno dalších 81 svazků. Ve prospěch knihovny je v roce 1842 Paukem a V. J. Pickem uspořádána beseda, z jejího výnosu se zakoupilo dalších 280 knih, sám Picek věnoval 36 knih.

V roce 1849 vznikl v sousedství domu knihovníka požár, který sežehl i dům knihovny. Knihovna shořela celá, až na 7 knih, knih co byly půjčené a Jungmanova Slovníku, který se době požáru nalézal na místní faře. Knihovna byla přestěhována na radnici města. Díky funkcionářům spolku, faráře Brádka a knihovníka Františka Fryčka, získala knihovna mnoho knih darem, nejvíce jich dostala od V. K. Klicpery, který knihovně daroval všechna svá díla.

„Přičiněním Františka Svobody a lékárníka Allizara vznikl ze středu společnosti divadelní spolek. Z výtěžku divadelních her a besed – za ředitelství Allizarova – knihovna opět vzrůstala. V roce 1867 měla již 600 svazků. V roce 1919, kdy se spolek ujal funkce veřejné knihovny, měl přes 2700 svazků, z nichž asi přes polovinu z doby probuzenecké.“²⁶

---

²⁵ SUCHÁ, Pavla. *Čtenářská společnost v Radnicích 1818 – 1968*. Okresní knihovna v Rokycanech : 1968. s. 11

²⁶ HEJNÝ, Václav. *Monografie Radnicka*. Příbram : 1948. s. 28

Čtenářská společnost se po roce 1868 přejmenovala na Čtenářský spolek Puchmír, chtěly tím uctít památku svého zakladatele, kterým byl Antonín Jaroslav Puchmajer. Spolek tím dostal nový řád a nové zásady. Čtenářská společnost svou činností vyniká nad ostatními spolky zřizovanými v celých Čechách. „Od roku 1899 se jeví snaha rozšířit místnosti knihovny a zařadit veřejnou čítárnu. 1901 je knihovna přemístěna do dvou nových, prostorných místností a roku 1902 je otevřena letní čítárna.“²⁷ Od roku 1913 roli knihovníků převzali učitelé. Rok 1919 byl pro spolek zlomový, vyšel totiž zákon o veřejných knihovnách obecních. Zákon předepisoval zřizování knihoven při všech politických obcích. Od roku 1923 vykonával spolek Puchmír funkci veřejné knihovny. Od roku 1926 do roku 1945 vede knihovnu František Blažek.

Na konci 2. světové války, konkrétně dne 5. května 1945, bylo do přírůstkového seznamu připsáno 3 935 knih. Knihovna byla za dob druhé světové války umístěna do radniční budovy, kde jí byla vyhrazena jedna místnost, do které měly přístup různé instituce, proto docházelo k častým ztrátám knih. V roce 1947 knihovna dostala darem 1310 knih, které jim daroval Ing. Václav Kočka – Amort z Prahy. „Knihy tyto byly zařazeny dle jeho přání do zvláštního oddělení pod samostatným jménem ‚Oddělení knihovny Ing. Kočky – Amorta v Radnicích‘.“²⁸ Od té doby se knihovna neustále stěhovala, byla umístěna do budovy vedle dnešního městského úřadu a spořitelny.

V knihovně se prostřídalo několik knihovníků.²⁹ Od roku 1972 je knihovna vedena profesionálními knihovnicemi, nejprve byla vedena Okresní

---

²⁷ SUCHÁ, Pavla. *Čtenářská společnost v Radnicích 1818 – 1968*. Okresní knihovna v Rokycanech : 1968. s. 13

²⁸ HEJNÝ, Václav. *Monografie Radnicka*. Příbram : 1948. s. 30

²⁹ Byli to tito: 1818 – 1832 Jan Henner; 1832 – 1837 na faře u Jana Jägera; 1837 – 1848 páter Just; 1848 – 1849 Jan Růžička; 1849 – 1850 František Friček; 1862 – 1864 Josef Allizar; 1864 – 1867 Kašpar Majer; 1867 – 1869 Jan Karásek; 1869 – 1870 Jan Růžička ml.; 1870 – 1871 Václav Hutter; 1871 Adolf Benýško; 1871 – 1874 Josef Kořenský; 1874 – 1876 Jan Růžička ml., František Pech, František Batěk; 1876 – 1877 Jan Růžička ml.; 1877 – 1883 Jan Hloušek; 1883 – 1913 Alois Růžička; 1913 – 1923 Anna Vaňková; 1924 – 1926 Marie Eisencherová; 1926 – 1945 František Blažek. Převzato z SUCHÁ, Pavla. *Čtenářská společnost v Radnicích 1818 – 1968*. Okresní knihovna v Rokycanech : 1968. s. 27

knihovnou Rokycany, po revoluci roku 1989 je pod vedením města Radnice. Do roku 1993 působila knihovna jako středisková. Starala se o všechny knihovny na Radnicku. Patřilo mezi ně 20 knihoven, a to knihovna v Březině, Bezděkově, Hlohovicích, Hřešihlavech, Chomli, Kladrubech, Kříších, Mostišti, Němčovicích, Olešné u Radnic, Přivětice, Radnice, Skomelno, Stupno, Svinná, Třimanech, Újezdě u Svatého Kříže, ve Vejvanově, Vranovicích, Všenicích. Od roku 1993 je knihovna spojena s muzeem.

4 Současná knihovna Radnice

4.1 Základní informace o knihovně

Knihovna nepatří mezi příspěvkové organizace, je majetkem města, protože jejím zřizovatelem je město Radnice. Knihovna nemá regionální funkci, je pouze městská. Nebylo tomu tak vždy, v letech 1989 – 1992 byla regionální knihovnou, po roce 1992 svoji regionální funkci ztratila. Od roku 1993 je knihovna spojena s muzeem. „Regionální knihovny jsou spíše poradenské, budují výměnné fondy a zapůjčují výměnné fondy knihovnám ostatním, knihovna v Radnicích této funkce využívá ve svůj prospěch.“³⁰

Knihovna sídlí na Náměstí Kašpara Šternberka, v budově vedle městského úřadu a spořitelny. Čtenáři si mohou vybrat knihy v těchto odděleních: dětské oddělení, oddělení pro dospělé, oddělení pro zpracování a doplňování knihovního fondu (v tomto případě se jedná se o místnost určenou pro vedoucí knihovny). Knihovnu, ale i muzeum, vede v současné době na půl úvazku, paní Alena Kratochvílová. Stará se o jejich další růst a modernizaci. Finanční prostředky sloužící na rozšiřování knihovny, akvizici a modernizaci muzea i knihovny poskytuje město a Ministerstvo kultury České republiky. K nákupu knižních titulů využívá projektu - Česká knihovna. „Jedná se o projekt na podporu nákupu nekomerčních titulů uměleckých děl české literatury.“³¹ Za dotace, které od města nebo Ministerstva kultury dostane, nakoupí paní Kratochvílová knihy.

Výpůjční doba knihovny pro veřejnost je upravená, a to v pondělí od 13.00 do 17.00 hodin pro dospělé a ve středu od 12.00 do 16.30 hodin pro mládež. Knihovna svým čtenářům poskytuje hlavně výpůjční služby a mimo jiné i několik dalších služeb: „bibliograficko-informační službu, rezervace knih, služby internetové stanice zdarma pro čtenáře i ostatní návštěvníky knihovny, velký výběr časopisů, objednání knih z celé republiky MVS

---

³⁰ Převzato od paní Aleny Kratochvílové (vedoucí knihovny)

³¹ Převzato od paní Aleny Kratochvílové (vedoucí knihovny)

službou, výměnné soubory z MK Rokycany, práce s PC, knihovnické lekce a besedy pro školy“³²

K 31. 12. 2011 obsahuje knihovna 25.000 knihovních jednotek. V roce 2011 využilo knihovnických a informačních služeb této knihovny 2825 lidí. Knihovní služby využívalo 184 registrovaných čtenářů, z toho 57 dětí. Každý měsíc knihovna využívá MVS³³. Přestože není fond knihovny tak rozsáhlý, snaží se vyhovět každému, od dětí až po seniory.

Rok 2000 znamenal pro knihovnu modernizaci vkládání knihovního fondu, a to zakoupením programu Lánia Tábor. Do té doby se používal katalog lístkový. Od pořízení automatizovaného knihovního systému Lánius se knihy průběžně vkládají do počítačového systému. V roce 2007 byl zakoupen modernější knihovní systém Clavius. Knihovna využívá následujících modulů:

1.) Výpůjční protokol – modul řeší hlavně evidenci čtenářů, poplatků, výpůjček, databázi uživatelů. Plně využívá CK print tisk čárového kódu. „Vlastní režim výpůjčního protokolu provádí evidenci absenčních i prezenčních výpůjček. Integrované jsou i režimy na evidenci MVS. Součástí modulu je i komplexní statistický pohled na prováděnou evidenci výpůjček, který mimo jiné zahrnuje statistický výkaz, deník a žebříček nejžádanějších dokumentů.“³⁴

2.) Evidence periodik – neboli správa seriálů. V tomto katalogu je možné realizovat denní evidenci mnoha periodik (různých druhů časopisů, týdeníků, apod.) velmi jednoduchou formou. „Výsledkem evidence je přesný rozpis nákladů na každého odběratele za určité období.“³⁵

3.) Www katalog pro dokumenty – hlavním účelem tohoto katalogu je vytvoření databáze všech dokumentů knihovny, která je součástí internetu, tedy mezinárodní sítě. Co se týče intranetu, to znamená nějaké vnitřní sítě,

---

³² Dostupné na <<http://www.knihovnaradnice.wz.cz/index.php?akce=sluzby>>

³³ MVS = meziknihovní výpůjční služba

³⁴ Dostupné na <<http://www.lanius.cz/clavius/info.htm>>

³⁵ Dostupné na <<http://www.lanius.cz/clavius/info.htm>>

jak naznačuje předpona intra, a i některých podnikových sítí, je možné realizovat vyhledávání knih této knihovny pomocí běžného uživatelského prohlížeče, na různém stupni vyspělosti internetu.

4.) Revize knihovního fondu – „Modul Revize je určen pro knihovny, které mají zpracován celý fond daného oddělení a používají nejméně ½ roku výpůjční protokol. Pomocí tohoto modulu je možno udělat fyzickou revizi celého oddělení velmi rychle a přesně. Výhodou je skutečnost, že modul nekontroluje jen přítomnost knihy, ale může kontrolovat i její správné umístění na regálu. I tento modul využívá čárkových kódů. Výsledkem revize je seznam postrádaných knih.“³⁶

5.) Sdílená katalogizace – tato část systému knihovny obstarává samočinné a rychlé vyměňování katalogizačních údajů mezi knihovnami připojenými k internetu.

Čtenářům je umožněno nahlížet do online katalogu knihovny, který je k dispozici na webových stránkách knihovny. Zřízením počítačového katalogu se knihovna lépe přiblížila čtenářům. Přestože má knihovna nově automatizovaný knihovní systém Clavius, vedoucí knihovny si stále vede lístkový katalog. Je veden z důvodu generalizace fondu.

4.2 Služby knihovny pro veřejnost

Knihovna zprostředkovává veřejnosti následující služby: výpůjční službu, která zajišťuje její hlavní funkci, bibliograficko-informační službu, rezervace knih, služby internetové stanice - zdarma pro čtenáře i ostatní návštěvníky knihovny, nabízí velký výběr časopisů, provádí objednání knih z celé republiky MVS službou, zprostředkuje výměnné soubory z MK Rokycany, umožňuje práci s PC, pořádá knihovnické lekce a besedy pro školy. Knihovnické a informační služby pro veřejnost knihovna poskytuje všem bez rozdílu. Mezi služby, které jsou dále občanům města

---

³⁶ Dostupné na <<http://www.lanius.cz/clavius/info.htm>>

Radnice poskytovány, patří pravidelné roznášky knih nemocným a starším čtenářům, které provádí knihovnice paní Alena Kratochvílová.

Čtenáři využívají hojně meziknihovních výpůjčních služeb. „Protože každá knihovna je omezena finančními prostředky a kapacitními prostory, není reálné, aby knihovna mohla ve svém fondu obsáhnout veškerou dříve vydanou a současně vydanou informační produkci. Pro uspokojení požadavků svých čtenářů a uživatelů, pro které nemohou stačit vlastní zdroje knihovních a informačních fondů, musí být knihovna schopná požadované dokumenty získat ze zdrojů jiných knihoven. Zprostředkování dokumentu či informačního pramene ze zdrojů jiných knihoven, označujeme jako meziknihovní výpůjční službu.“³⁷ Doba pro doručení objednané knihy je zhruba jeden týden. Meziknihovní výpůjční služba (dále jen MVS) je zpoplatněná, čtenáři za každou knihu objednanou přes MVS hradí 20,- Kč.

Knihovna spolupracuje s Městskou knihovnou Rokycany, Studijní a vědeckou knihovnou v Plzni, Knihovnou města Plzně, Vědeckou knihovnou města České Budějovice a dalšími většími knihovnami. Objednávají se knihy z celé České republiky. Knihovna uspokojí všechny čtenáře, a to i když její fond není tak rozsáhlý. Výměnný fond mezi Městskou knihovnou Radnice a Městskou knihovnou Rokycany probíhá každý měsíc.

Radnická knihovna využívá regionálních služeb Městské knihovny Rokycany, jak již bylo uvedeno výše. Každý měsíc si půjčuje soubor knih, výpůjčky realizuje také z důvodu nedostatku velkého množství financí. Měsíčně si vypůjčí 50 až 60 knih. „Knihovna využívá distribuci časopisů VARA, kde objednává remitenty periodik pro čtenáře, je možnost většího výběru časopisů za třetinovou cenu.“³⁸

Knihovna je rozdělena na dvě oddělení. Dětské oddělení a oddělení pro dospělé. Dětské oddělení je přístupné většinou celé, oddělení pro dospělé je přístupné jen ze 2/3. Dále nabízí prostory ke studování a práci s knihovními dokumenty a informačními zdroji, které není možné zapůjčit si

---

³⁷ Převzato od paní Aleny Kratochvílové (vedoucí knihovny)

³⁸ Převzato od paní Aleny Kratochvílové (vedoucí knihovny)

jako absenční výpůjčku. Bohužel není knihovna tak prostorná, aby zde mohly být zřízeny studovny a velké čítárny, jako je tomu ve Studijní a vědecké knihovně v Plzni.

„Knihovna zpřístupňuje knihovní fond a další informační zdroje v množství a kvalitě dostatečné k tomu, aby byla schopna uspokojovat potřeby a zájmy svých uživatelů. Knihovní fond vyžaduje soustavnou obměnu, aby si zachoval svůj společenský význam a přiměřenou aktuálnost.“³⁹ Městská knihovna Radnice má k dispozici a svým čtenářům nabízí pouze knihy, periodika a různé typy brožur. Na rozdíl od jiných a větších knihoven v ní není možné půjčit si například dětské pohádky nebo jakýkoli jiný knižní titul, převedený do formátu CD nebo DVD.

V nemalém zastoupení využívají čtenáři i akce, které knihovna pořádá. Jedná se o různorodé besedy, jak pro děti, dospělé, tak i pro seniory. Besedy, které jsou pořádány pro děti, slouží jako bibliografická příprava pro děti a mládež ve věku od 7 do 15 let. „Každá lekce je specifikována potřebám třídy, ve které má být realizována.“⁴⁰ Knihovnice organizuje také literární besedy a soutěže pro žáky mateřské i základní školy v Radnicích.

4.3 Významné akce knihovny

Knihovnice, jako zástupce knihovny, pořádá nejrůznější vzdělávací a výchovné akce pro radnickou mateřskou školu a základní školu. Tyto akce provádí na základě požadavků od učitelů. Jedná se o různé druhy besed, seminářů a přednášek. Dětem je ukázána práce knihovny s knižními tituly, všechny vzdělávací akce se konají v prostorách knihovny. Besedy pro děti jsou prezentovány jako knihovnická a bibliografická příprava mládeže

---

³⁹ *Převzato od paní Aleny Kratochvílové (vedoucí knihovny) – výtah z Metodického pokynu Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřizovanými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky*

⁴⁰ *Převzato od paní Aleny Kratochvílové (vedoucí knihovny)*

od 7 do 15 let. Akce jsou pořádány také pro dospělé čtenáře a pro radnické a skomelské seniory. Knihovna organizuje také programy pro děti, které nastupují do první třídy, jedná se o slavnostní předávání slabikářů pro děti prvních tříd.

Říjen je pro knihovnu měsícem, kdy je pořádán *Týden knihoven*. Zároveň se každý rok pořádají *Dny otevřených dveří pro dospělé čtenáře*. „Návštěvníci i čtenáři se v tyto dny přihlašují do knihovny zdarma, knihovna pořádá přednášky o internetu a nových knihách a pořádá burzu vyřazených knih.“⁴¹ Pro děti jsou uskutečňovány různé soutěže a přednášky. Vždy před Vánocemi připravuje knihovnice burzy, na kterých prodává vyřazené knihy za symbolickou cenu. Burzy jsou hojně navštěvovány. Jedná se o knihy, které jsou postupně vyřazovány z důvodu poničení, jsou neúplné nebo opotřebované, také to bývají ty, co přestaly být aktuálním informačním pramenem. Knihovna musí požádat město, zda se tyto knihy mohou vyřadit, pokud město souhlasí, tak se tituly mohou buď zničit, nebo jsou uspořádány burzy pro jejich prodej.

„Každým rokem vyhlašuje Ministerstvo kultury České republiky, Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR a UNESCO několik akcí pro knihovny, jako je Březen – měsíc čtenářů, Týden čtení, Noc s Andersenem, Světový den knihy a autorských práv, Týden knihoven.“⁴² Knihovna se všech těchto akcí aktivně účastní, a to různými programy a přednáškami. Měsíc březen, roku 2011 patřil *Veselému a strašidelnému povídání o pohádkách a pověstech plzeňského kraje* se Zdeňkem Zajíčkem, který je spisovatelem a vydavatelem knih pro děti.

Dále stejně jako jiné knihovny vyhlašuje radnická knihovna anketu *Knih mého srdce*, kde se na prvním místě umístila kniha od Zdeňka Jirotky *Saturnin*, na druhém místě skončila *Babička* od Boženy Němcové a na třetím místě skončil *Malý princ*, jehož autorem je Antoine de Saint-Exupéry. Mezi další akce pořádané knihovnou patří i *Den pro dětskou knihu, zápis*

---

⁴¹ Komentář k výkazu Městské knihovny v Radnicích za rok 2011. [s.1]

⁴² Komentář k výkazu Městské knihovny v Radnicích za rok 2011. [s.1]

nových čtenářů, školení seniorů pro práci s počítačem, výtvarná soutěž pro děti - Moje oblíbená knížka, hrajeme si s pohádkami - kvízy a soutěže pro děti, předčítání z knih plzeňských pohádek a pověstí, v únoru letošního roku, tj. 2012, v knihovně proběhla *Beseda o Jiřím Trnkovi*. Dne 1. února děti ze školní družiny v Radnicích navštívily knihovnu. Povídali si o 100. výročí narození profesora Jiřího Trnky, který byl českým výtvarníkem, ilustrátorem, sochařem, scenáristou a režisérem animovaných dětských filmů. Děti se seznámily s jeho knihami, které jsou pro ně ilustrovány, a knihovnice jim při této příležitosti předčítala z knihy *Zahrada*, kterou napsal, ale i ilustroval. Na konec besedy byla pro děti uspořádána soutěž.

4.3.1 Týden knihoven

Jedná se o činnost, která se koná vždy první týden v říjnu. Akce je pořádána Ministerstvem kultury České republiky. V centru dění jsou především uživatelé knihovny. Pro každý Týden knihoven je charakteristický různorodý program, takže každý rok se program této akce liší. „Cílem aktivit knihoven na podporu knih a čtenářství je nabídnout atraktivní využití volného času nejen novým čtenářům, ale pečovat hlavně o čtenáře stávající.“⁴³ Městská knihovna Radnice k této příležitosti pořádá Den otevřených dveří pro dospělé čtenáře. Na základě této akce se mohou čtenáři a návštěvníci knihovny přihlašovat do knihovny zcela zdarma.

„Knihovna pořádá přednášky o internetu a nových knihách.“⁴⁴ Návštěvníci knihovny jsou seznámeni s její činností, dále jsou seznamováni s náplní práce knihovnice. Pro děti jsou pořádány přednášky a soutěže. Záměr celého Týdne knihoven je podpora čtenářství, navrácení prestiže knihám, čtenářství, je také nabídkou poutavého využití volného času.

---

⁴³ Převzato od paní Aleny Kratochvílové (vedoucí knihovny)

⁴⁴ Převzato od paní Aleny Kratochvílové (vedoucí knihovny)

4.3.2 Noc s Andersenem

„Noc s Andersenem je jednou z akcí, kterou české knihovny svádí, v konkurenci populárnějších médií, boj o zájem dětí a dětské čtenářství.“⁴⁵ Dnešní chaotická doba dětskému čtenářství nepřeje. Do centra zájmu se dostaly počítačové hry a čtení knih se odsunulo do pozadí. Provádí se mnoho výzkumů dětského čtení a výsledky nejsou vůbec uspokojivé. Proto se knihovní instituce rozhodly pořádat akce pro děti právě s tímto názvem. První *Noc s Andersenem*, která v České republice proběhla, se uskutečnila v roce 2000 v uherskohradištské knihovně. Ohlasy na tuto akci se šířily po celé republice. „Velká již opravdu mezinárodní Noc s Andersenem proběhla v roce 2003 ve 153 knihovnách, školách, ústavech sociální péče i domech dětí.“⁴⁶

Městská knihovna Radnice ve spolupráci s mateřskou školou v Radnicích uspořádala v roce 2012 již 3. ročník Noci s Andersenem. První Noci s Andersenem, konané dne 26. března v roce 2010, se této akci zúčastnilo 14 dětí, proběhly zde soutěže a beseda na téma Knihovna dětem, četba pohádek a soutěž Zvířátka v pohádkách. Ve večerních hodinách se v mateřské školce konalo veselé zpívání v doprovodu kytary a opékání vuřtů. Akce se dětem velmi líbila. „Děti byly oblečeny za pohádkové bytosti, a před spaním se četly pohádky Františka Hrubína. Akce skončila v 9 hodin ráno.“⁴⁷ Během této akce události se děti společně s knihovnicí přes chat spojovaly s jinými školami a knihovnami a vyměňovaly si mezi sebou pozdravy.

V roce 2011 se konal 2. ročník Noc s Andersenem dne 1. dubna. Tentokrát spolupracovala knihovna nejen s mateřskou školou, ale i se základní školou v Radnicích. Knihovnu navštívilo 22 dětí a 6 dospělých. I v tomto ročníku proběhla soutěž a beseda na téma Knihovna dětem, četba pohádek, soutěž o Zvířátka v pohádkách. Následně se konala návštěva malé

---

⁴⁵ Dostupné z <<http://nocsandersenem.cz/o-projektu.html>>

⁴⁶ Dostupné z <<http://nocsandersenem.cz/o-projektu.html>>

⁴⁷ Komentář k výkazu Městské knihovny v Radnicích za rok 2010. [s.1]

ZOO. Návštěva se konala u starosty města Radnice, Jana Altmana, zde si děti mohly prohlédnout želvu, králíky, srnky, žáby a hady. V mateřské školce byly pro děti k večeru uspořádány soutěže, zpívání s kytarou a opékání vuřtů. „Ve škole spalo 64 dětí, které se všechny zúčastnily lampionového průvodu po městě.“⁴⁸ Děti se převlékly do kostýmů pohádkových bytostí.⁴⁹ Akce byla zakončena tancováním ve školce, kde děti hrály různé hry. Na dobrou noc se dětem přečetly pohádky od populárního pohádkáře, Václava Čtvrťka. Akce opět končila úderem deváté hodiny ranní. I během druhého ročníku se děti spojovaly s ostatními školami a knihovnami přes internet. Stejně jako tomu bylo v případě 1. ročníku, byly z akce děti velmi nadšené.

Další, tedy 3. ročník Noci s Andersenem, se konal dne 30. 3. 2012. Přihlásilo se na něj 20 dětí z místní mateřské školy, dozor nad nimi měly dvě vyučující a knihovnice radnické knihovny. Děti se sešly v pět hodin odpoledne v knihovně, kde hlavním tématem byl opět Jiří Trnka a jeho dílo Broučci. Děti se seznámily nejenom s Jiřím Trnkou jako ilustrátorem, ale i jako animátorem a loutkohercem. Dále si předškoláci prohlíželi jeho ilustrace, dívaly se na loutky, které vytvořil. Na konec návštěvy knihovny byl zařazen poslech Trnkových Broučků.

Následně se děti odebraly zpět do školky, kde na ně opět čekalo opékání vuřtů. Děti si zahrály na Broučky, převlékly se do svých kostýmů broučků, vzaly si své vyrobené lucerničky a vyrazily na průvod městem⁵⁰. Noc s Andersenem byla zakončena tancováním a různými soutěžemi opět na téma Trnkových Broučků. Jako každý rok se všichni spojili přes chat s ostatními knihovnami a školami, kde si navzájem odevzdávali pozdravy. Druhý den ráno si v 9 hodin ráno přišli pro děti rodiče, děti na závěr dostaly pamětní listy a knihy pohádek.

---

⁴⁸ Komentář k výkazu Městské knihovny v Radnicích za rok 2011. [s.1]

⁴⁹ Příloha č. 3

⁵⁰ Příloha č. 4

4.3.3 Březen měsíc čtenářů

Ve středu zájmu tentokrát není kniha, nebo knihovna, ale čtení a čtenáři. Pozornost je věnována čtenářům, jakožto aktivním uživatelům knihovny, ale i těm, kteří v knihovně nejsou registrovaní. Cílem této akce je poskytnout čtenářům a návštěvníkům knihovny, pokud možno co největší kontakt s různými autory, překladateli literárních děl i odborné literatury a odbornou literaturou samotnou. K této příležitosti se konají různé druhy přednášek na různorodá témata.

4.4 Knihovní fond

„Knihovní fond, je odborně knihovnický zpracovaná, uložená a zpřístupňovaná sbírka knihovních jednotek v určité knihovně. Je to souhrn všech dokumentů, které knihovna získala, zpracovala a které jsou k dispozici uživatelům knihovny.“⁵¹ Povinností každé knihovny je knihovní fond průběžně aktualizovat. Aktualizace knihovního fondu by měla být prováděna minimálně jednou za rok. Z fondu by měly být vyřazeny knihovní jednotky, které jsou zastaralé, zničené či poškozené, opotřebované, nebo se jedná o tituly, které již přestaly být informačními prameny, ztratily svou aktuálnost. Doplnění knihovního fondu, zejména v radnické knihovně, odpovídá sociologickému složení města, zájmům a složení obyvatel.

4.4.1 Způsoby získávání knihovního fondu

Jednotky knihovního fondu lze získat několika způsoby. V běžném případě je můžeme získat následovně:

1.) Nákupem – v tomto případě se jedná o obvyklou formu získávání knihovního fondu. Nejčastěji se jedná o nákup knih v kamenných

---

⁵¹ Dostupné z <http://www.kfbz.cz/DOWNLOAD/km_prirucka.pdf>

knihkupectvích, nebo knihkupectvích elektronických, takzvaných e-shopech. Nakupují se zejména tituly, které jsou snadno dostupné na všech knižních trzích. „V tomto případě má knihovník možnost sám ovlivňovat výběr publikací, může uplatňovat výběr publikací, může uplatňovat výběr podle profilu knihovního fondu, jenž je určen zaměřením knihovny.“⁵² Při nákupu ovlivňuje knihovnice v Městské knihovně v Radnicích výběry dokumentů, z hlediska jejich hodnoty a úrovně, dále o jaký druh dokumentu jde a v jakém množství je k dostání. Ve všech případech bere ohledy na potřeby všech čtenářů.

2.) Výměnou – jedná se o způsob, kdy si knihovny mezi sebou vyměňují různé knižní tituly. Výměna se realizuje mezi dvěma a více knihovnami. Většinou jde o výměny na základě určité dohody pro případ ztráty či nenavrácení knižní jednotky zpět do dané knihovny, která ji půjčila.

3.) Převodem – „uplatňuje se při přejímání knihovních jednotek, které jiná knihovna vyřadila, ale vzhledem k jejich obsahovému zaměření a s přihlédnutím k jejich fyzické zachovalosti jsou vhodné pro vlastní knihovny.“⁵³

4.) Darem – jde o další způsob doplňování knihovního fondu. Ve většině případů se jedná o darování knih od knihoven, které knihovna vyřadila, nebo má více shodných výtisků. Radnické knihovně se dostává darů od místních občanů, nebo darů od jiných knihoven, které vlastní více než jeden výtisk knižní jednotky.

5.) Povinným výtiskem – „uplatňují pouze vybrané knihovny na základě zákonného určení.“⁵⁴ Povinný výtisk se dále dělí na periodický a neperiodický povinný výtisk.

---

⁵² NEMEŠKALOVÁ, Ilona. *Příručka knihovníka*. Ostrava : Státní vědecká knihovna, 1996. s. 23

⁵³ NEMEŠKALOVÁ, Ilona. *Příručka knihovníka*. Ostrava : Státní vědecká knihovna, 1996. s. 24

⁵⁴ Dostupné z <http://www.kfbz.cz/DOWNLOAD/km_prirucka.pdf>

4.4.2 Příjem dokumentů do knihovny

Všechny dokumenty, které jsou do radnické knihovny dodány, musí být ihned, po jejich dodání, zavedeny do evidence. Po evidenci dokumentů jsou všechny jejich druhy brány jako knihovní jednotky, ať se jedná o knihu nebo časopis. Statusem knihovní jednotka označujeme „každý svazek knihy, vázaný nebo do desek uložený komplet periodik, každá samostatná mapa, hudební nosič apod.“⁵⁵

Po té, co se do knihovny nějaký dokument dostane, musí knihovnice udělat pár podstatných věcí, než zařadí knihu do regálu. Při přijetí musí zkontrolovat, zda jsou v daném titulu, či dokumentu, všechny náležitosti, které má zahrnovat. Musí zkontrolovat, jestli jsou celkově v pořádku, zda něco nechybí, například strany nebo různé přílohy. Jedná se o tzv. verifikaci. Knihovnice při této příležitosti dále kontroluje, zda vše co přišlo, souhlasí s objednávkou, která byla provedena. Musí se zkontrolovat všechny faktury, které jsou dodané s dokumenty. Povinností každého knihovníka, nebo vedoucího knihovny je faktury podrobně kontrolovat, aby se knihovna prostřednictvím knihovníků vyhnula případným pozdějším reklamacím.

Po té, co provede knihovnice ověření, neboli verifikaci, všech náležitostí, které dokumenty a faktury musí obsahovat, provede takzvanou adjustaci dokumentu. Jedná se o označení vlastnictví knižní jednotky, která je opatřena razítkem. V radnické knihovně se razítko umísťuje na titulním listě, označení knihovny je na každé 25. straně všech knižních titulů, a dokumentů. Razítkem knihovny je opatřena též poslední strana knihy, tzv. tiráž, která obsahuje technické a vydavatelské údaje o knize. Razítko se vždy umísťuje na spodní stranu strany knihovní jednotky. Na spodní stranu se dává z toho důvodu, aby razítko nepřekrývalo text. Periodika mají jiná značení než knihovní tituly. Razítko se dává do horního rohu.

Při zařazení knihovních jednotek do fondu knihovny, by měl knihovník aktualizovat seznamy, kterými knihovna operuje při evidenci knih,

---

⁵⁵ Dostupné z <http://www.kfbz.cz/DOWNLOAD/km_prirucka.pdf>

konkrétně je to přírůstkový seznam, úbytkový seznam a samostatná evidence periodik. Pro samotnou evidenci knihovního fondu existuje závazná směrnice. Je to „vyhláška č. 88/2002 Sb. Ministerstva kultury České republiky k provedení zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb.“⁵⁶ Tak jako každá knihovna, tak i ta radnická si vede přírůstkový a úbytkový seznam.

Evidence periodik probíhá odlišným způsobem, než u knihovních jednotek. Periodiky jsou označovány dokumenty vycházející za určité časové období. Řadí se mezi ně například noviny, časopisy, propagační materiály, sborníky, apod. Evidence se zapisuje do speciálního evidenčního listu, kam se zapisuje název tiskoviny, vydavatel a místo vydání, také časové období vydávání a čísla došlých periodik. Tiskoviny jsou pro knihovnu dalším zdrojem informací, které může svým uživatelům a návštěvníkům nabídnout, jsou pro ně dalším zdrojem informací.

4.4.3 Přírůstkový a úbytkový seznam

Přírůstkový seznam je jedním z hlavních dokumentů knihovny, je součástí každé evidence knihovní jednotky. „Každá knihovna vede pouze jediný základní přírůstkový seznam, součástí mohou být seznamy dílčích knihoven, seznamy speciálních sbírek apod.“⁵⁷ Dříve se přírůstky zapisovaly do speciálního sešitu nebo měly podobu knihy, kam se vše zapisovalo ručně. Seznamy obsahovaly knižní a katalogizační lístek. V dnešní době se toto vše dělá elektronicky, tudíž se všechny přírůstky i úbytky zapisují do počítače. Z důvodu pozdějších kontrol se vše tiskne a vkládá do ročního výkazu knihovny.

Přírůstkový seznam by měl obsahovat ověřovací zápis, který je umístěný na prvním listu a ten musí obsahovat razítko knihovny a podpis

---

⁵⁶ Dostupné z <http://www.kfbz.cz/DOWNLOAD/km_prirucka.pdf>

⁵⁷ NEMEŠKALOVÁ, Ilona. *Příručka knihovníka*. Ostrava : Státní vědecká knihovna, 1996. s. 26

příslušného zaměstnance knihovny, nejlépe vedoucího knihovny. Jedná se o úřední dokument, takže vše by v něm mělo být vyplněno hůlkovým písmem a především čitelně. V případě, že by v seznamu knihovník udělal chybu, je třeba, aby zde byl uveden viditelný důvod opravy. V těchto dokumentech je ale opravování a škrtnání zakázané.

Při zapisování do přírůstkového seznamu se zapisuje přírůstkové číslo. Je to číslo, které se zapisuje na dokumenty i na původní osvědčení, čímž jsou faktury nebo dodací listy. „Přírůstkové číslo je nepřenositelné a není možné ho opakovat ani tehdy, byla-li kniha vyřazena nebo ztracena.“⁵⁸ Dalším údajem na přírůstkovém seznamu je signatura, jedná se o značku knihovní jednotky, které identifikuje dokumenty uložené v regálech. Dále se zapisuje autor, název dokumentu, nakladatelské údaje (rok vydání, místo vydání), pořadí vydání, datum zápisu, způsob získání dokumentu, cena knihy, číslo účtu (uvádí se číslo dodacího listu nebo faktury), typ literatury, popřípadě se uvádějí poznámky, v případě případných oprav v záznamu.

Úbytkový seznam je opakem přírůstkového seznamu, ale stejně tak, jako seznam přírůstků, je pro knihovnu důležitý. „Slouží k odpisu opotřebovaných, zastaralých nebo čtenáři ztracených knihovních jednotek.“⁵⁹ Na první straně musí být ověřovací záznam, ve kterém je opět podpis vedoucího knihovny a razítko příslušné knihovny. Vyřazené knihovní jednotky jsou označovány jako multiplikáty. Při odpisu musí knihovna nabídnout knižní tituly dalším knihovnám, které jsou stejného druhu, jako knihovna, která jednotky vyřazuje. Pokud zřizovatel jiné knihovny tyto tituly odmítne, měly by být nabídnuty provozovateli knihovny, která je součástí školy. Jestliže chce knihovna některé knižní jednotky zničit, musí požádat příslušného zřizovatele knihovny, kterým je kraj, město nebo obec. Pokud zřizovatel souhlasí, mohou být knihy zničeny.

---

⁵⁸ Dostupné z <http://www.kfbz.cz/DOWNLOAD/km_prirucka.pdf>

⁵⁹ Dostupné z <http://www.kfbz.cz/DOWNLOAD/km_prirucka.pdf>

„Do seznamu úbytků se nezaznamenává vyřazení knihovních dokumentů s omezenou platností (periodika).“⁶⁰ Úbytkový seznam by měl obsahovat určité náležitosti, mezi které patří úbytkové číslo, přírůstkové číslo, autor, název díla, rok vydání, místo vydání, datum zápisu, cena knihy, důvod vyřazení a tematickou skupinu. Přírůstkový a úbytkový seznam jsou v radnické knihovně vedeny v elektronické podobě.

4.4.4 Revize knihovního fondu

„Účelem revize je porovnání skutečného stavu knihovních jednotek se stavem evidovaným v přírůstkovém seznamu a zjištění ztráty knih a nedostatků v evidenci knižního fondu. Revize knihovního fondu bývá též někdy spojena s jejich obsahovou prověrkou.“⁶¹ Radnická knihovna provádí revizi knihovního fondu každých pět let. Jedná se o knihovnu, která není příliš velká a obsahuje 25.000 svazků. Revizi v Městské knihovně v Radnicích provádí knihovnice paní Kratochvílová, která je zároveň vedoucí knihovny.

Při revizi se kontroluje stav knihovních jednotek na regále společně se záznamy v revizním katalogu. Pokud všechny záznamy souhlasí, poznamená se kniha, knižní lístek a údaje v revizním katalogu razítkem *revize*. Razítka jsou umístěna na předem určené místo. „U nesrovnalostí – knihy se odkládají zvlášť a musí se vyřešit pomocí přírůstkového seznamu. Po zrevidování knih na regálech je nutno zrevidovat i vypůjčené knihy pomocí knižních lístků ve výpůjčním protokolu.“⁶² Vždy je nutné srovnávat záznamy v revizním katalogu se záznamy v přírůstkovém seznamu.

---

⁶⁰ Dostupné z <http://www.kfbz.cz/DOWNLOAD/km_prirucka.pdf>

⁶¹ NEMEŠKALOVÁ, Ilona. *Příručka knihovníka*. Ostrava : Státní vědecká knihovna, 1996. s. 31

⁶² NEMEŠKALOVÁ, Ilona. *Příručka knihovníka*. Ostrava : Státní vědecká knihovna, 1996. s. 31

V případě, že knihovna nevlastní revizní katalog, kontrolují se knihy společně se jmenným katalogem a zjištěné údaje se kontrolují s údaji v přírůstkovém seznamu.

4.4.5 Katalog knihovny

V knihovně se hromadí spoustu knižních titulů, periodik a jiných dokumentů, které je potřeba nějakým způsobem uspořádat tak, aby se v nich dalo přehledně orientovat. „Katalogy jsou seznamy knihovních fondů (knih, časopisů, ...) uspořádané podle určitého plánu a podle stanovených pravidel.“⁶³ Existuje celá řada aspektů, díky nimž se můžeme v katalogu orientovat. Do každé knihovni jednotky se umísťuje vytištěný katalogizační lístek a knižní lístek. „Katalogizační lístky se řadí podle řadících prvků a vzniká katalog knihovního fondu.“⁶⁴

Mezi některé druhy katalogů patří katalog jmenný, který je řazený abecedně podle příjmení autora nebo v případě, že se jedná o dokumenty bez názvu, jsou řazené podle prvního slova názvu. Dalším katalogem je katalog názvový, čtenář může vyhledávat dokumenty, knihy nebo časopisy pod jejich názvy, je rovněž řazený podle abecedy. Dále knihovna využívá katalog systematický, v tomto případě se jedná o systematické řazení katalogizačních lístků podle mezinárodního desetinného třídění.

Čtenáři, kteří jsou registrováni v knihovně města Radnice, mohou kdykoli využívat online katalog, který je umístěný na stránkách knihovny, konkrétně na <http://www.knihovnaradnice.wz.cz>. V knihovně je stále veden katalog lískový, knihovnice si jej ponechává jako generální katalog a pro případné kontroly v katalogu elektronickém.

---

⁶³ NEMEŠKALOVÁ, Ilona. *Příručka knihovníka*. Ostrava : Státní vědecká knihovna, 1996. s. 33

⁶⁴ Dostupné z <http://www.kfbz.cz/DOWNLOAD/km_prirucka.pdf>

4.5 Uživatelé knihovny

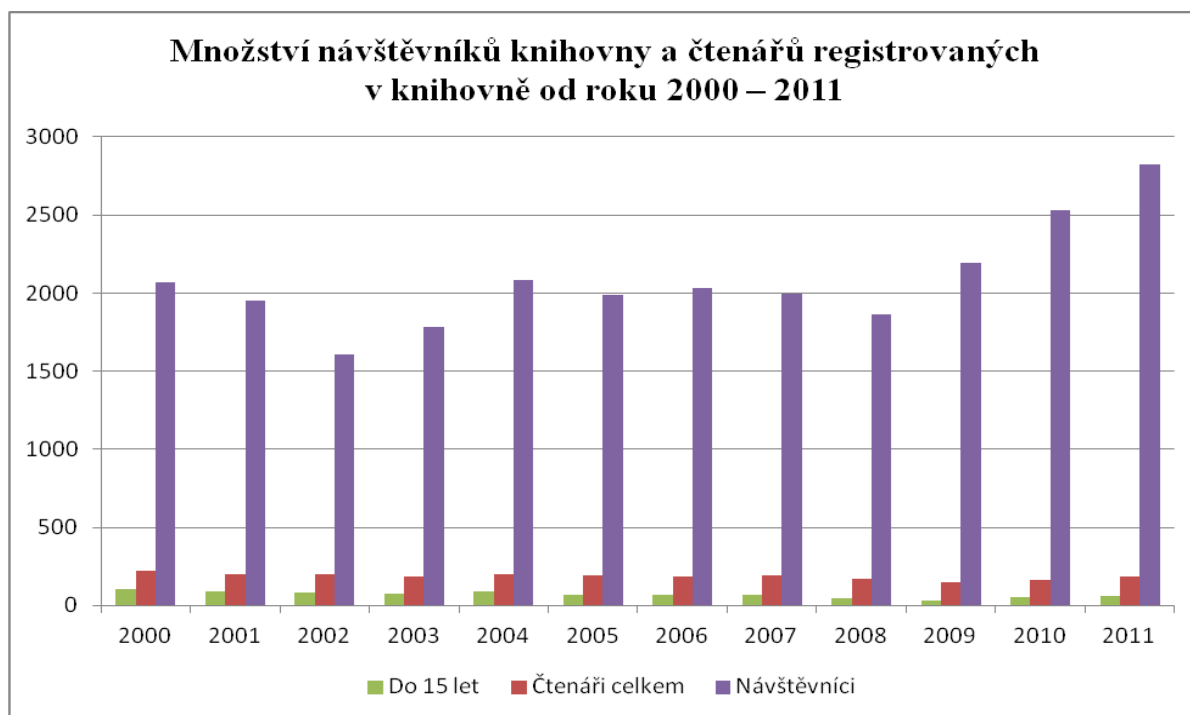
Uživatelem knihovny se může stát každá právnická či fyzická osoba. Knihovnice vystaví budoucímu uživateli přihlášku, kde jím zapsané údaje ověří s občanským průkazem nebo cestovním pasem, následně vydá zájemci čtenářský průkaz a on se stává registrovaným čtenářem. V případě, že se uživatelem knihovny chce stát jedinec, který je mladší 15 let, musí se do knihovny dostavit se zákonným zástupcem, pokud ani jeden z rodičů nemůže přijít, sepíše (zákonný zástupce) stvrzující písemný souhlas. Dále se dle údajů na přihlášce ověřují zapsané přihlašující informace, a to společně s údaji na občanském průkazu jednoho z rodičů nebo jiného zákonného zástupce.

Čtenářský průkaz je závaznou registrací do evidence knihovny. Při zaregistrování do knihovny se hradí registrační poplatek ve výši 60,- Kč pro dospělé a 20,- Kč pro děti. Stejně tak je tomu při hrazení ročního poplatku za užívání služeb knihovny ve stejné výši. Údaje, které registrovaný čtenář knihovně poskytne, podléhají zákonu o ochraně osobních údajů a podle něj je s nimi, knihovnicí, zacházeno.

Navštívit knihovnu ovšem mohou i neregistrovaní čtenáři. Jedná se především o ty, kteří mají zájem o informační zdroje a nejrůznější druhy dokumentů. Dále jsou to zájemci o vzdělávací besedy, o různé akce knihovny, zájemci o veřejně přístupný internet a práci na počítači. Radnickou knihovnu za rok 2011 navštívilo 2825 lidí. Ke dni 31. 12. 2011 měla knihovna 184 registrovaných uživatelů, z toho 57 uživatelů do 15 let.

V průběhu let se počet registrovaných čtenářů velmi měnil. V roce 2000 bylo registrovaných čtenářů nejvíce. Od roku 2000 začala knihovna používat nový automatizovaný knihovní systém Lánus. Následující, níže uvedený, graf zahrnuje množství registrovaných čtenářů a návštěvníků radnické knihovny. Počty návštěvníků se výrazně liší. V roce 2000 bylo v knihovně registrováno nejvíce čtenářů, jak jsem již uvedla výše.

Graf č. 1 zobrazuje:

Na prvním sloupci je patrné, jaké množství čtenářů do 15 let navštívilo knihovnu města Radnice, druhý sloupec označuje počet registrovaných čtenářů celkem a poslední sloupec označuje celkovou návštěvnost knihovny. Na grafu je dobře vidět, jak se návštěvnost i počet registrovaných čtenářů měnil. Největší počet čtenářů zaznamenal rok 2000, naproti tomu největší návštěvnost měl rok 2011.

V roce 2000 knihovna evidovala 2.072 návštěvníků, 221 registrovaných čtenářů, z toho 102 dětí. V roce 2001 to bylo o něco méně, konkrétně 1.952 návštěvníků, 203 registrovaných čtenářů, z toho 93 dětí. V roce 2002 navštívilo knihovnu 1.605 návštěvníků, evidováno bylo 200 registrovaných čtenářů, z toho 85 dětí. Rok 2004 zahrnoval čísla – 200 registrovaných čtenářů, z toho 87 dětí a knihovnu navštívilo 2.080 lidí. V roce 2005 byla knihovna navštívena 1.988 návštěvníky, 191 čtenářů bylo zaregistrováno, z tohoto počtu bylo registrováno 70 dětí. Rok 2006 znamenal úbytek registrovaných čtenářů, jejich počet byl 188, z tohoto počtu bylo 65 dětí, neregistrovaných návštěvníků však bylo o něco více, než v předešlém roce,

bylo jich 2.031. Rok 2007 znamenal nárůst registrovaných čtenářů, ze 188 na 194, z toho bylo 69 uživatelů do 15 let, knihovnu tento rok navštívilo o něco méně návštěvníků, kteří měli zájem o informace o knihovnu a knihovní služby, bylo jich 1.994. V roce 2008 bylo v knihovně registrováno jen 170 čtenářů, konkrétně bylo zaregistrováno 49 dětských čtenářů a knihovnu navštívilo 1.867 neregistrovaných návštěvníků. Rok 2009 byl, co se týče registrovaných čtenářů, nejhorším. V tomto roce se zaregistrovalo pouze 147 čtenářů, z tohoto počtu bylo zaregistrováno jen 33 dětí, návštěvníků bylo o něco víc, než v předešlých letech, jejich počet stoupl na 2.191. V dalším roce, tedy v roce 2010, navštívilo knihovnu až na 2.529 zájemců i informace, 162 registrovaných čtenářů, z čehož bylo 51 dětí. Za rok 2011 knihovnu navštívilo 2.825 návštěvníků, 184 čtenářů, kteří jsou v knihovně registrováni, z toho 57 dětí.

Knihovna je v nevýhodném postavení, je umístěna v prvním patře, kde schody starým lidem a invalidům, tedy lidem, kteří jsou tělesně postižení, dělají velký problém. Nedochází do knihovny tak často, jako třeba studenti, a proto jsou knihy roznášeny knihovnicí po jejich domech, jedná se o donáškovou službu až do domu. Funkci knihovnice plní paní Kratochvílová již 30 let, takže u starších uživatelů knihovny ví, co rádi čtou a sama jim připravuje literaturu, kterou by si mohli domů odnést.

5 Stavění knihovního fondu. Uspořádání knihovního fondu v knihovně města Radnice. Výpůjčky a jejich následná statistika

5.1 Stavění knihovního fondu

Kvalitně poskytované knihovnické a informační služby spojené s dobrou prací knihovny, jsou podmíněny velmi dobrou skladbou knihovního fondu v knihovně. Měl by být stavěn a organizován co nejpřehledněji. „Stavění knihovního fondu je způsob uložení a uspořádání knihovních jednotek na regálech, ve skladech aj. místech knihovny (příruční knihovna). Označení knihovních jednotek napomáhá rychlému vyhledávání a stavění (ukládání) zpět na určené místo v regálech.“⁶⁵

Při stavění a organizaci knihovního fondu by měly knihovny dbát na sociální složení obyvatel, na velikost prostoru knihovny a její kapacitu, na množství registrovaných čtenářů. Knihovní fond je v každé knihovně uspořádán podle specializace knihovny a její funkce. Požadavky na stavění knihovního fondu by měly být pro každou knihovnu stejné. Jedná se hlavně o to, aby se jak knihovník, tak čtenář ve fondu rychle orientovali. Dále by měl být knihovní fond dobře přehledný a dobře organizovaný. V případě, že se jedná o malou knihovnu, její knihy by měly být volně přístupné ve volném výběru, stejně jako je tomu v radnické knihovně. Knihovna má, jak bylo výše zmíněno, dvě oddělení, kde oddělení pro dospělé⁶⁶ je přístupné ze 2/3, oproti tomu dětské oddělení⁶⁷ je přístupné celé. Oddělení jsou propojená, čtenář mezi nimi může volně procházet.

V Městské knihovně Radnice je knihovní fond uspořádán dvěma způsoby, jedním z nich je abecední řazení podle autora, které se týká převážně beletrie. Beletrie se značí písmeny B a M (beletrie pro děti), naučná literatura se označuje písmeny N a MN (naučná literatura pro děti). Dětská

---

⁶⁵ Dostupné z <http://www.kfbz.cz/DOWNLOAD/km_prirucka.pdf>

⁶⁶ Příloha č. 5

⁶⁷ Příloha č. 6

literatura se může dále dělit podle věku. Druhým řazením literatury v knihovnách je třídění naučné literatury podle MDT (mezinárodní desetinné třídění). Mezinárodní desetinné třídění je jedním z nejvyžívanějších selekčních jazyků v knihovnách. Jedná se o univerzální identifikační jazyk, který má bohatou lexikální zásobu. Tento selekční jazyk slouží k indexování a vyhledávání informací o dokumentech. MDT má za úkol organizovat a obsáhnout obory všech lidských vědění. „MDT vzniklo na počátku 20. století jako odpověď na nutnost systematického pořádání univerzální bibliografie, kterou produkoval Mezinárodní bibliografický ústav (1895) a jejím prostřednictvím usiloval o podchycení světové tiskové produkce.“⁶⁸

Mezinárodní desetinné třídění má deset základních tříd, značených čísly od 0 do 9. Těchto deset tříd se dále dělí na deset podtříd, které vyjadřují všechny podřazené pojmy. Dělení hlavních tříd MDT je následující: „0 Všeobecnosti, 1 Filosofie, 2 Náboženství. Teologie, 3 Společenské vědy. Statistika. Politika. Ekonomika. Právo. Veřejná správa. Vojenství. Výchova. Národopis, 4 není obsazená, 5 Matematika. Přírodní vědy, 6 Užití vědy. Lékařství. Technika, 7 Umění. Umělecký průmysl. Fotografie. Hudba. Hry. Sport, 8 Jazykověda. Filologie. Krásná literatura. Literární věda, 9 Zeměpis. Biografie. Dějiny.“⁶⁹

5.2 Uspořádání knihovního fondu v Městské knihovně Radnice

Knihovní fond je v radnické knihovně volně přístupný všem čtenářům, kteří se pohybují ve volném výběru, obsahuje na 25.000 knihovních jednotek. Přístup do skladiště je čtenářům zakázán, tudíž knihy, které jsou tam uloženy, vydává knihovnice, na požádání. V oddělení volného výběru je beletrie řazena abecedně, a to podle autora. Dokumenty, které nemají autora,

---

⁶⁸ PRESOVÁ SILVIE. *Metoda Konseptu a její vztah k selekčním jazykům : současný stav a trendy se zaměřením na situaci v České republice*. V Brně : Masarykova univerzita, 2005. s. 36

⁶⁹ Dostupné z <http://www.kfbz.cz/DOWNLOAD/km_prirucka.pdf>

jsou řazeny podle názvu dokumentu. Další členění literatury v knihovně je podle žánru. Cizojazyčná literatura se dělí podle jednotlivých jazyků, kdy díla uvnitř jednotlivých skupin, jsou dále děleny abecedně, tentokrát podle autora.

Naučná literatura je ve volném výběru rozdělena do skupin podle mezinárodního desetinného třídění, ve všech skupinách se dále dělí abecedně podle jmen autorů. V případě radnické knihovny se dělí naučná literatura podle MDT následujícím způsobem:

0. třída: všeobecnosti: 001 – věda a vědění všeobecně, 03 – slovníky

1. třída: filosofie: 159.9 – psychologie; 17 – etika

2. třída: náboženství

3. třída: společenské vědy: 32 – politika; 331 – práce

4. třída: není obsazena

5. třída: přírodní vědy: 502 – příroda, studium o zachování přírody; 504 - životní prostředí; 51 – matematika; 52 – astronomie; 57 – biologické vědy; 575 – obecná genetika, nauka o dědičnosti

6. třída: užité vědy, medicína, technika: 61 – lékařství, medicína; 63 – zemědělství, lesnictví, pěstování rostlin, chov zvířat, ryb; 641.5 – příprava pokrmů a jídel, kuchařské umění, kuchařky

7. třída: umění, užité umění, architektura, hudba, sport: 72 – architektura; 75 – malířství; 79 – zábava, sport, hry

8. třída: jazykověda, filologie, literatura: 008 – obecné otázky jazyka; 885 – česká literatura

9. třída: dějiny, zeměpis, životopisy: 908 – vlastivěda; 92 – životopisné studie; 93 – dějiny; 94 – dějiny středověku a novověku; 940.53 – dějiny 2. světové války; 943.7 – dějiny Čech, Moravy a Slezska

Beletrie pro děti a mládež se dělí klasicky abecedně, podle jména autorů, všechny knihy jsou opatřeny barevným rozlišením, jsou tak lépe rozlišitelné a přehledné. Dětské oddělení obsahuje 4.500 knihovních jednotek, které jsou rozmístěny tematicky. Dětské oddělení je rozděleno na dobrodružnou literaturu a příběhy dnešních dětí; pohádky, příběhy a říkadla pro nejmenší; nejlepší spisovatelé, doplňková četba; ze života děvčat, románky; historická literatura, životopisy; z přírody a o zvířatech. Barevné rozlišení umožňuje čtenářům se v dětském oddělení lépe orientovat.

Částí knihovny je také knihovna příruční, v níž jsou umístěny všechny druhy slovníků, encyklopedií, dále tam jsou mapy, atlasy. Materiály z příruční knihovny se půjčují pouze prezenčně, důvod prezenčních výpůjček je ten, aby byly knihy neustále k dispozici jak knihovnici, tak dalším čtenářům. Systém řazení knih v příruční knihovně je organizován také podle mezinárodního desetinného třídění. Dále tato příruční knihovna obsahuje velmi různorodé zastoupení periodik a tiskovin tohoto druhu. Čísla systematických třídění jsou viditelně umístěny na regálech, vědní obory mají přidělenou i svoji skupinu, kam náleží, ale i místo na regále, kde čtenář najde danou popisku.

5.3 Výpůjčky knihovního fondu

Knihovna zprostředkovává pro čtenáře výpůjční služby, které se řídí směrnicemi výpůjčního řádu knihovny, ten upravuje všechny vztahy mezi knihovnou a jejím uživatelem. Při jakékoli výpůjčce si knihovnice načte čárový kód, který je na přebalu knihy a na čtenářském průkazu, tímto způsobem zaeviduje vypůjčenou knihu do počítačového systému. V něm se poté zobrazí jméno čtenáře, název knihy a datum, kdy byla kniha vypůjčena a kdy by se měla vrátit.

Výpůjčky si lze z knihovny v Radnicích, stejně jako z ostatních knihoven, vypůjčit buď absenčně, nebo prezenčně. U prezenčních výpůjček

si lze knihu prohlédnout pouze v knihovně a v prostorech k tomu určených, je tomu tak proto, aby byla kniha, či jiný dokument stále k dispozici knihovnici nebo ostatním čtenářům, kteří by ho mohli potřebovat. Absenční výpůjčky jsou takové typy půjčování knih, kdy si čtenář může knihovní jednotky vypůjčit i mimo knihovní prostory na dobu určitou, většinou na dobu jednoho měsíce. Knihovnice v Radnicích nemá určený počet vypůjčených knih na osobu, to znamená, že jeden čtenář si může absenčně vypůjčit pouze omezený počet knih.

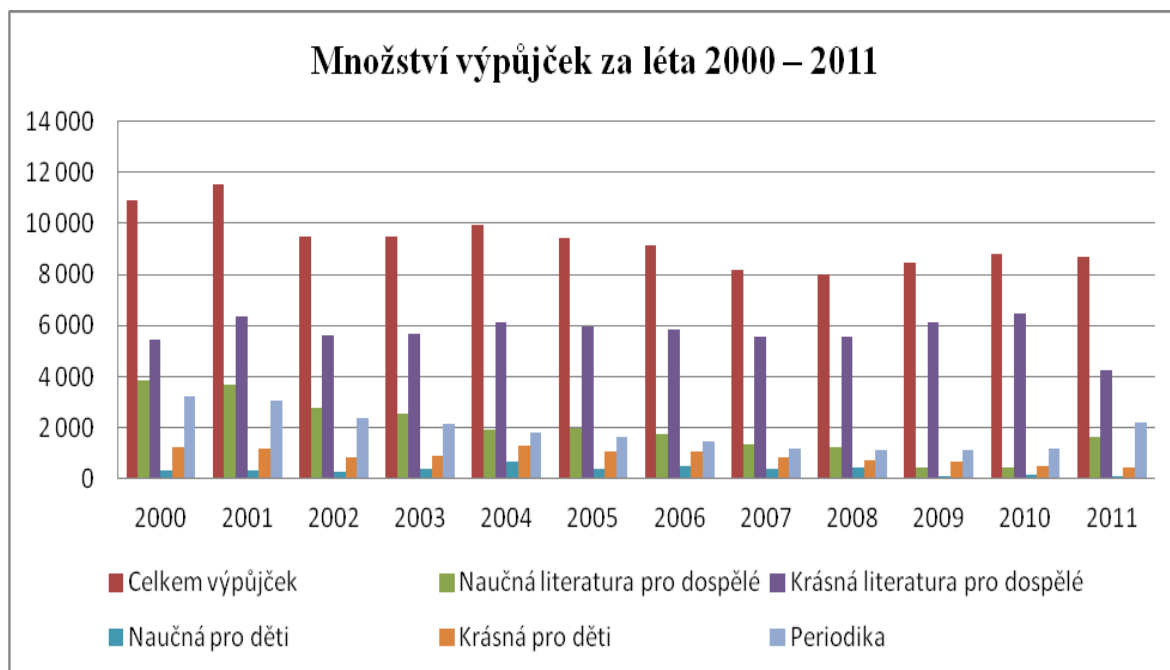
Každý čtenář je povinen dodržovat výpůjční lhůtu, všechny knihovní jednotky a dokumenty se musí vracet v dobu, která je určena knihovnicí. V případě, že si chce čtenář knihu ještě ponechat, provádí se tzv. prolongace, což je prodloužení výpůjční doby, ta se provádí celkem 3x. Čtenář o ni může požádat buď ústní formou, tedy osobní návštěvou v knihovně, v online katalogu nebo telefonicky. Prodloužení výpůjčky lze provádět pouze v případě, že není kniha požadována jiným čtenářem. V případě, že ani v dobu, která byla čtenáři určena, knihu nevrátí, upozorní ho knihovnice buď ústně, nebo písemně. V případě písemného upozornění se jedná o upomínky, které knihovnice posílá 4x do roka.

5.3.1 Statistika výpůjček knihovního fondu od roku 2000 až do roku 2011

Radnická knihovna obsahuje zhruba 25.000 knihovních jednotek. Z toho ještě nejsou všechny v databázi. Údaje, které dále budou uvedeny, jsou jakýmsi výčtem výpůjček v průběhu posledních 11 let. V roce 2000 byl zakoupen automatizovaný knihovní systém Lánus, tím přistoupila knihovna na modernizaci vkládání a údržby knihovního fondu. Od té doby se knihy průběžně vkládaly do počítačového systému. Počátkem roku 2007 se po té zakoupil novější a modernější automatizovaný knihovní systém Clavius. Až po zakoupení Clavia bylo čtenářům umožněno nahlížet do katalogu.

Následující graf a údaje jsou shrnutím výpůjček za období v letech 2000 – 2011.

Graf č.2 zobrazuje:

Podle prvního sloupce je patrné, jaké množství výpůjček celkem si čtenáři vypůjčili, druhý sloupec označuje počet výpůjček naučné literatury pro dospělé. Třetí sloupec vyjadřuje množství vypůjčené krásné literatury pro dospělé, čtvrtý sloupec je záznamem výpůjček naučné literatury pro děti. Pátý sloupec znázorňuje četnost vypůjčené krásné literatury pro děti, poslední sloupec naznačuje množství vypůjčených periodik. Na grafu je velmi dobře vidět, jak se počet výpůjček v průběhu let 2000 – 2011 měnil. Největší počet výpůjček zaznamenala knihovna v roce 2001, ovšem nejmenší počet výpůjček zastihl rok 2008.

V roce 2000 zaznamenala knihovna celkem 10.874 výpůjček, z toho 3.830 výpůjček naučné literatury pro dospělé, 5.461 krásné literatury pro dospělé, 358 výpůjček naučné literatury pro děti, 1.225 krásné literatury pro děti a 3.216 periodik. Rok 2001 znamenal pro knihovnu 11.523 vypůjčených knihovnických jednotek celkově, z toho bylo 3.830 naučné

literatury pro dospělé a 6.345 krásné literatury pro dospělé, 339 kusů naučné literatury pro děti a 1.225 naučné literatury pro děti a 3.073 periodik. Za rok 2002 knihovna zapůjčila celkem 9.490 knižních jednotek. Počet naučné literatury pro dospělé byl 2.772, dále počet krásné literatury pro dospělé činil 5.596, děti si vypůjčily celkem 293 kusů naučné literatury a 829 kusů krásné literatury, časopisy a tiskoviny zaznamenaly počet 2.382 absenčních výpůjček.

V roce 2003 činil knihovní fond celkem 9.504 jednotek, z čehož se čtenářům vypůjčilo na 2.772 titulů naučné literatury a 6.345 krásné literatury pro dospělé, dále počet 293 činil počet vypůjčené naučné literatury pro děti a 911 svazků krásné literatury pro děti a mládež a 2.174 časopisů. Rok 2004 znamenal pro knihovnu v Radnicích o něco větší počet celkových výpůjček, jednalo se o 9.937 svazků, kdy číslo 1.905 bylo celkovým počtem naučné literatury pro dospělé, 6.104 krásné literatury pro dospělé, z počtu 9.937 byl počet 646 vypůjčené naučné literatury pro děti a 1.282 krásné literatury, periodik se vypůjčilo na 1.828 kusů.

V dalších letech se počet výpůjček o něco zmenšil, v roce 2005 si čtenáři vypůjčili celkem 9.398 svazků, z toho si vypůjčili 1.975 knih, které spadají do oboru naučné literatury a 5.962 titulů krásné literatury pro dospělé, 593 svazků dětské naučné literatury a 1.057 knižních titulů krásné dětské literatury a 1.624 časopisů a tiskovin. Za rok 2006 bylo čtenáři celkem vypůjčeno 9.159 dokumentů, z celkového počtu čítala naučná literatura pro dospělé celkem 1.753 dokumentů a krásná literatura činila celkem 5.854 vypůjčených dokumentů, děti si vypůjčily 509 knih z žánru naučné literatury a 1.043 knih z krásné literatury, periodika tento rok byla vypůjčena celkem 1.204 krát.

Za rok 2007 bylo z knihovního fondu vypůjčeno 8.170 knihovních jednotek, z celkového počtu to bylo 1.376 knih naučné literatury pro dospělé, dále 5.557 kusů krásné literatury pro dospělé, 408 kusů dětské naučné literatury a 829 kusů krásné literatury pro děti a mládež a 1.204 periodik. Rok 2008 se mohl pyšnit 7.984 výpůjčkami, z toho 1.245 dokumenty

z naučné literatury pro dospělé a 5.583 dokumenty krásné literatury pro dospělé, děti si v tomto roce vypůjčily celkem 420 dokumentů, a to z naučné literatury pro děti a mládež a 525 dokumentů z krásné literatury, periodik bylo tentokrát o něco méně, než v roce předešlém, a jeho počet se zastavil na čísle 1.124.

V roce 2009 si čtenáři z knihovny vypůjčili celkem 8.454 svazků, z toho naučná literatura pro dospělé činila 436 kusů a krásná literatura byla přepočtena na 6.126 svazků, počet vypůjčené dětské naučné literatury byl nejnižší za celé ty roky, které jsem analyzovala výše, její počet byl pouhých 85 svazků, krásná literatura pro děti činila 691 půjčených svazků a periodik se vypůjčilo celkem 1.116 kusů. Čtenáři si za rok 2010 z knihovny prezenčně vypůjčili 8.797 knihovních jednotek, z tohoto počtu činil počet 422 svazků naučné literatury pro dospělé a 6.488 svazků krásné literatury pro dospělé, děti si vypůjčily celkem 187 svazků naučné literatury a 525 svazků krásné literatury pro děti, periodik se vypůjčilo více než v roce předešlém, tedy v roce 2009, jejich počet se zastavil na 1.175 svazcích.

K 31. 12. 2011 zaznamenala knihovna celkem 8.659 vypůjčených dokumentů, z toho 1.621 naučné literatury pro dospělé a 4.272 krásné literatury, děti a mládež si z knihovny vypůjčily 113 dokumentů z žánru naučné literatury a 453 dokumentů z krásné literatury, z knihovny se dále vypůjčilo 2.200 časopisů a tiskovin.

6 Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo charakterizovat vznik a vývoj Městské knihovny v Radnicích. Vlastním a nejdůležitějším jádrem této práce bylo podat věcný popis a zpracovat analýzu současné funkce a činnosti knihovny.

V první části práce, která byla zaměřena na historii, jak města Radnice, tak i knihovny, jsem také popisovala vznik a vývoj veřejných knihoven vůbec, ale s odkazem a s větším zaujetím pro vznik Městské knihovny v Radnicích. Dále jsem budoucí čtenáře mé bakalářské práce seznámila s historií města Radnice a s tehdejšími kulturními vyžitím v tamním městě, mým záměrem bylo, aby se čtenář do historie plně ponořil. Posledním oddílem, který pojednává o historii a který byl v této práci sepsán, tvoří vznik první České čtenářské společnosti a vznik veřejné knihovny v již výše zmíněném městě.

Při popisu historie města Radnice jsem čerpala z Kroniky města Radnice od Václava Hyláka, dále to byla Monografie Radnicka, jejímž autorem je Václav Hejný a dále jsem pro svou práci použila publikaci, která nese název: 400 let Radnic od Jana Kroce. U kapitoly, která se zabývala vznikem první České čtenářské společnosti v Radnicích a vzniku knihovny, jsem čerpala z knihy od Václava Karla - Oějiny české čtenářské společnosti v Radnicích. Dále jsem vycházela z díla Čtenářská společnost v Radnicích 1818 – 1968 od autorky Pavly Suché. Posledním dílem, ze kterého jsem získávala informace, byla kniha Jeden jazyk naše heslo buď I., která je sborníkem z literární konference věnované k 180. výročí úmrtí národního buditele, kněze, jazykovědce a básníka Antonína Jaroslava Puchmajera.

Druhou část práce jsem zaměřila již na současnou knihovnu. Čtenář se mohl seznámit se základními informacemi o knihovně. Dále jsem se věnovala charakteristice služeb a významných akcí, které knihovna poskytuje a pořádá pro registrované i neregistrované uživatele knihovny. V práci je do značné míry, velmi pečlivě, popsán knihovní fond. Tato část textu byla rozdělena do několika oddílů, kdy mi šlo o popis způsobů

získávání knihovního fondu, také o popis toho, co se děje, když knihovna přijímá nové dokumenty, jaké všechny úkony musí provést. Dále byla pozornost věnována přírůstkovému a úbytkovému seznamu, revizi knihovního fondu a katalogu knihovny, tedy dokumentům, které tvoří nezbytnou součást každé knihovny, nejen té radnické. V neposlední řadě, jsem věnovala pozornost uživatelům a návštěvníkům knihovny, kdy jsem se pomocí grafu snažila poukázat na jejich počet a hojnost návštěvnosti v rozmezí několika let, abych se dopátrala správných výsledků, byly mi poskytnuty roční výkazy knihovny, ze kterých je vycházela.

Poslední oddíl bakalářské práce patří popisu radnické knihovny a analýze jejího knihovního fondu, se zaměřením na stavění knihovního fondu a jeho následnému rozdělení v dané knihovně. Dále zde byla zahrnuta analýza výpůjček opět za určitá léta, která byla rovněž zahrnuta v grafu. Důvod výběru daných let 2000 - 2011, které jsou v grafech zahrnuty, byl ovlivněn především nákupem automatizovaného knihovního systému Lánus Tábora a vkládáním informací o dokumentech do počítače. Vzhledem k tomu, že si málokdo dokáže představit činnost a funkci knihovny, snažila jsem se, co nejlépe nastínit její fungování.

Při zpracování informací o knihovním fondu a fungování knihovny jsem využívala komentáře k výkazu Městské knihovny v Radnicích, dále to byly dvě příručky pro knihovníky, v poslední řadě jsem interpretovala získané informace z rozhovoru s vedoucí knihovny paní Alenou Kratochvílovou.

Tato práce pro mě má určitý přínos, a to v tom, že jsem poznala, jak je práce knihovníka náročná a co všechno tato práce obnáší. Poznala jsem, co všechno se děje s dokumenty a knihovními jednotkami, které se do knihovny dostanou a jakým procesem musí projít, než budou moci být umístěny na knihovní regál nebo do skladu. Sama musím prohlásit, že práce v knihovně je nesmírně zajímavá. Činnost knihovny je pro veřejnost velmi prospěšná.

7 Seznam literatury

Archivní zdroje:

HEJNÝ, Václav. *Monografie Radnicka.* Vyd. 1. Příbram: A. Pelz, 1948. Vlastivědná knihnice Radnicka ; svazek 1. 123 s.

HYLÁK, Josef. *Kronika města Radnic*

KAREL, Václav. *Dějiny české čtenářské společnosti v Radnicích*

KROC, Jan. *400 let Radnic.* Městské muzeum v Radnicích. 50 s.

Interní dokumenty z Městské knihovny v Radnicích:

KRATOCHVÍLOVÁ, Alena. *Komentář k výkazu Městské knihovny v Radnicích za rok 2010.* 2 s.

KRATOCHVÍLOVÁ, Alena. *Komentář k výkazu Městské knihovny v Radnicích za rok 2011.* 2 s.

Knihy:

CEJPEK, Jiří a kolektiv. *Dějiny knihoven a knihovnictví v českých zemích a vybrané kapitoly z obecných dějin.* 1. vyd. Praha: Karolinum, 1998, 192 s. ISBN 80-718-4163-3

Jeden jazyk naše heslo bud' I. Antonín Jaroslav Puchmajer. Spolek divadelních ochotníků v Radnicích a SVK Plzeňského kraje : 2001. 245 s. ISBN 80- 85093-68-5

NEMEŠKALOVÁ, Ilona. *Příručka knihovníka.* Ostrava : Státní vědecká knihovna, 1996. 63 s. ISBN 80-7054-066-4

PRESOVÁ SILVIE. *Metoda Konspektu a její vztah k selekčním jazykům : současný stav a trendy se zaměřením na situaci v České republice.* 1. vyd. V Brně : Masarykova univerzita, 2005. 152 s. ISBN 80-210-3685-0

SUCHÁ, Pavla. *Čtenářská společnost v Radnicích 1818 – 1968.* Vydáno jako pamětní publikace k 150. výročí založení. V Rokycanech: Okresní knihovna, 1968.

ŠINDELÁŘ, Karel. *Dějiny knihoven v českých zemích do roku 1918.* 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. 132 s.

Webové stránky:

Základní informace o automatizovaném knihovním systému Lánius a Clavius [online]. 2012 [cit. 2012 - 04 - 01]. Dostupné z:

<http://www.lanius.cz/clavius/info.htm>

Informace o službách knihovny [online]. [cit. 2012 – 04 - 02]. Dostupné z:

<http://www.knihovnaradnice.wz.cz/index.php?akce=sluzby>

Základní informace o Noci s Andersenem [online]. 2010 [cit. 2012 – 04 - 03]

<http://nocsandersenem.cz/o-projektu.html>

Knihovnické minimum [online]. 2006 [cit. 2012 – 04 - 10]. Dostupné z:

http://www.kfbz.cz/DOWNLOAD/km_prirucka.pdf

8 Resumé

Má bakalářská práce pojednává o vzniku a vývoji Městské knihovny v Radnicích na Rokycansku. Pro svou práci jsem použila druh metody, která je popisná a vychází z výčtu vlastností dané problematiky. Práce zahrnuje informace jak o historii města a knihovny, tak o tehdejším kulturním vyžití tamního města a o vzniku první České čtenářské společnosti v Radnicích. Jádrem práce je popis a analýza soudobé činnosti knihovny. Za cíl jsem si pro zpracování této dala zhodnotit a popsat práci, funkci, a služby knihovny, které poskytuje všem právnickým a fyzickým osobám se zájmem o různorodé druhy informací. Ke své práci jsem využila veškerou dostupnou literaturu, znalosti a zkušenosti knihovnice.

Summary

My bachelor thesis discusses the emergence and development of the Municipal library in town Radnice in Rokycansko. For my work I used a type of method that is descriptive and derives from the enumeration of the properties of the issue. The work involves information about the history of the city and the library, and it also includes the cultural activities of the city and of the emergence of the first Czech book company in Radnice. The core work is description and analysis of the contemporary activities of the library. The target which I take for processing this work is describing and appraising work, funktion and services of the library, which they are providing to legal and natural people with interest for different kind of information. To work I used all available literature, knowledges and experiences of the librarian

9 Přílohy

1. Pamětní deska Antonína Jaroslava Puchmajera na radnické faře
2. Portrét Antonína Jaroslava Puchmajera
3. Děti v pohádkových kostýmech při akci knihovny Noc s Andersenem 2011
4. Průvod dětí městem v kostýmech broučků při Noci s Andersenem 2012
5. Fotografie dospělého oddělení
6. Fotografie dětského oddělení

Příloha č. 1: Pamětní deska Antonína Jaroslava Puchmajera na radnické faře

Příloha č. 2: Portrét Antonína Jaroslava Puchmajera

Příloha č. 3:

Děti v pohádkových kostýmech při akci knihovny Noc s Andersenem 2011

Příloha č. 3:

Děti v pohádkových kostýmech při akci knihovny Noc s Andersenem 2011

Příloha č. 5: Fotografie dospělého oddělení

Příloha č. 6: Fotografie dětského oddělení

